

MEILĖ LAOSO DŽIUNGLĖSE

Vieno gydytojo nuotykių Azijoje

JUOZAS PRUNSKIS

I Laoso džunglių (pietu Azi-
joje) gyventojus įsimylėjo ame-
rikietis daktaras Tomas A.
Dooley, aukštąjį mokslo baigęs
Notre Dame Universitete. Sa-
kytum — tikras romanas. Jau
Hollywoodas apie tai ruošiasi
filmą sukurti. I tuos kraštus jis
pirmiausia pateko 1954 m. kaip
JAV laivyno gydytojas. Metus
laiko jam tekę būti Vietname,
besidarbuojant didžiulį trem-
tinių stovyklą, pro kurią praė-
jo 600,000 nelaimingiausių Azi-
jos žmonių — išalkusių, ligu-
tų, komunistų sumuštų. Dve-
jus metus jis čia stebėjo tuos
karo ir okupacijų išbėgusius iš
tėviškių žmonių ir savo pergy-
venimus surašė didelio pasise-
kimo turėjusioje knygoje „De-
liver Us From Evil“. Po to
sekkė jo knyga „The Edge of
Tomorrow“, o šiemet pasirodė
„The Nigh They Burned The
Mountain“. Per eilę savaikių šis
veikalas pasiekia viena iš la-
biausiai Amerikoje perkamų
knygų. Nėra čia nei ypatingų
stiliaus puošmenų, nei minties
gelmų, nei Amerikoje taip gau-
siai drebbiam sekso, bet yra
tyra, artimui iki kraštutinumo
pasiaukojanti širdis.

Savanoriška tarnyba skurdeivoms

Dr. Dooley, kaip anksčiau
Nobelio premija apdovanotasis
dr. Schweitzer, išsilaikęs ame-
rikietiško komforto, pasirinko
savanorišką tarnybą Loaso
skurdeivoms. Isteigęs Loase vi-
ną ligoninę ir vietinius išmokę,
kaip ją vesti, jis persikėlė į
kitą vietą — Muong Sing kai-
mą, kur sukūrė antrą, kurios
atėgimas ir tolimesnė eiga apa-
rašoma minėtoje knygoje apie
„degantį kalną“. Ruošdamasis
tam, jis JAV-se per penkis mė-
nesius aplankė 79 įvairias vie-
tas, laikydamas 188 paskaitų.
Po šio prakalbų ciklo, jis jau
turėjo įvairių firmų suaukoto
medikamentų už milijoną doli-
rų ir pinigais — apie \$300,000.
Tai buvo daroma jo įsteigto
Medico (Medical International
Cooperation Organization) var-
du. I tą sąjungą įsijungė dau-
giau kaip 600 gydytojų, gail-
seserų ir kitokio medicinos per-
sonalo.

6 mylios nuo raudonosios Kinijos

Susirado ir savanorių tarkin-
kų, kurie sutiko su juo iš Ame-
rikos važiuoti į Laosą steigti
ligoninę. Du iš jų taip pat no-
rėjo, kad net telefonu paprašė
dr. Dooley motinos užtarimo,
kad tik juos priimtų. Tai buvo
Dwight Davis, 27 m., Korėjos
karo veteranas, ir Earl Rhine,
26 m., vedęs, bet jo žmona,
nors laukianti kūdikio, pritarė
tokiai vyro aukai. Su jais dr.
Dooley ir nuvyko į Laosą, nu-
sigabendamas 32 tonu medika-
mentų.

Ligoninę jie pradėjo organi-
zuoti tik 6 mylios nuo raudo-
nosios Kinijos sienos, Muong
Sing kaime. Čia, kaip ir kitur
Loase, namai statomi ant aukš-
tų stulpų, kad jų nepasiektų
liūčių dumblių. Po namais lai-
komi gyvuliai. Iš jų būna šiek-
tik šilimos, o jų kvapas lao-
sietuose reiškia turtingumo
žymę. Skurdžiai gyvulių neturi.
Už operaciją moka vištomis

Namas, kur buvo apgyven-
dintas daktaras su savo dvi-
mis padėjėjais, vieton durų te-
turėjo tik stambią angą — sky-
lę. Kambario vidury telkėjo
purvino vandens klanas. Pašū-
rėje, kuri jiems buvo pavesta

ligoninei, stūksojo buivolų su-
minto purvo ir mėšlo krūvos.

Jie pradėjo įsikurti. Patalpas
praplėtė, statydami iš purvo
maišyto su cementu. Miegama-
jame prie sienos prikėlė ilgą
platformą, kur buvo galima
ištiesti čiužinius ir keliems gre-
ta sugulti. Visoje apylinkėje,
per šimtus mylių, tebuvo ten
tik apie 20 mylių nutiesto tikro
kelio ir tebuvo tik du džypai:
kariuomenės ir ligoninės... Pa-
cientai už gydymą ligoninei ne-
turėjo kuo atsilyginti, bet už
operaciją jie mokėjo po keletą
vištų, už patarnavimą motinai
sulaukiant kūdikio — viena viš-
ta, už vaistus atnešdavo kia-
šinių, ryžių ar vaisių. Tai pa-
dėdavo išlaikyti ligoninę.

Bėrniukas, meškos sumaltu veidu

Visų pirma prie ligoninės bu-
vo įsteigta kariškoji medicinos
mokykla. Atėjusius vyrus pir-
miausia reikėjo išmokyti ne-
spiaudyti ir nelieti vandens ant
grindų, nusikarpyti nagus, esant
su guminėmis pirštinėmis prie
operacijos nekratyti rankų su
kitais pesisveikinant. Pradėjus
rūpintis apylinkės ligonimis, te-
ko pastebėti, kad kaimurė jų
išnešami iš kaimo, paliekami
niekieno nematant mirti kur pas
togės kampe.

Praslinkus kelioms dienoms
jų ligoninė buvo atneštas bėr-
niukas, kurio veidą buvo su-
malusi meška. Jo žandė buvo
stambi skylė, dvokianti žaidžia-
tuoj po akimi, daug jo dantų
buvo išlaužta ir akis kabojo iš-
plėšta, viršutinė žiauna ke-
liose vietose sulaužyta. Kaimo
„gydytojai“ žaidžią buvo priki-
šę tabako ir beždžionių mėšlo.
Berniuką pasisekė išgydyti. Po
keleto dienų jis vėl grįžo į li-
goninę, ir klūpodamas ant ke-
lių prieš daktarą, davė jam
šunį.

— Ką gi aš darysiu su juo?
— pratarė daktaras.

— O, jūs suvalgykit jį... —
kalbėjo dėkingas berniukas.

Ar elektra išveda piktašias dviasias

Tarp gyventojų siautė mala-
rija, kruvinoji, vočiūškčiai ir
kitos ligos, su kuriomis jie bu-
vo apsipratę ir laikė neišvengia
momis. Kaip jie tamsūs, pa-
sako ši smulkmena: vienas vy-
rus labai džiaugėsi, kad ope-
ruojant jo žmoną buvo uždegta
elektrės šviesa. Jis buvo įsitin-
kęs, kad reikia priapauti
kūną, leisti elektrai pašvesti,
ir blogosios dviasios, kurios bu-
vo ligos priežastimi, išlėks iš
jo žmonos. Kha Kho genties
žmonės daž savo dantis juo-
dai. Paklausti, kodėl jie taip
daro, atsako: „Kas gi nori tu-
rėti baltus dantis kaip šuns“.
Maždaug kas penktas gyven-
tojas, vyresnis kaip 50 metų,
ten serga tuberkuloze. Ligoninė
pasiekė viena moteris, ku-
rios dantys buvo tiek išgedę,
kad net buvo užkrėstas vienas
žandas ir jame buvo didžiulė
skylė.

Šiurpus įvykis Kinijos komunoj

Kartą ligoninei kažkas pa-
dovanojo mažą meškiuką. Be-
dirbant jam narvą, atėjo vie-
nas vyras, pabėgęs iš raudo-
sios Kinijos. Aziatų būdu tu-
pėdamas, jis stebėjo tą narvą
ir pradėjo verkti. Paklaustas,
pasipasakojo: jį jų kaimą su 600
trobelių atėjo komunistai. Su-
naikinę 50 trobelių kaimo vi-
dury, jie vyrus išvarė į vieną

kaimo pusę, moteris į kitą o
vaikus paėmė auklėti į visai sve-
timą kaimą. Taip buvo suda-
ryta komuna, sauganti šeimas.
Valge iš bendros virtuvės ir
visi ryžiai turėjo būti atiduoti
komunai. To vyro žmona dėl
tinkamo maisto stokos susirgo
beriberi. Vieną dieną tas vyras
su sūnumi rinko iš lauko savo
ryžius ir dvi saujas įdėjo į ki-
šenių, kad nuneštų sergančiai
motinai. Komunistai tai pastė-
bėjo, sukalė tokį narvą, kaip
buvo dabar ligoninė daromas
meškiukui, įgrūdė į ją tą sūnų,
apspuo spygliuota viela ir pas-
tatė sargybą. Narvas buvo taip
mažas, kad jaunuolis negalėjo
nei atsistoti, nei atsistėsti. Bu-
vo susilenkęs, koją iškišęs lau-
kan. Jis buvo paliktas kept vi-
durdienio saulėj, negavo nieko
nei gert, nei valgyt. Aplink jį
rinkosi jo, nešvarumai ir jį
puolė vabzdžiai, kol jis mirė nuo
bado, troškulio ir kančios...

Šokiai už... muilo gabalą

Apie dr. Dooley darbą tokio-
se aplinkybėse žinia pasklido po
visą Ameriką. Įvairose vietose
atsirado geradarių, organizuo-
jančių paramą. Viena mie-
ste buvo suorganizuota „Dr. Do-
oley maltinių (kotelų) diena“,
kur 10 centų mėšos gabalas
buvo parduodamas už \$1 ir su-
sitarė \$114 aukų. Havajuose
jaunų kinų katalikų klubas su-
rašė šokių, kur galima buvo
pasišokti tik nupirkus gabalą
muilo dėl dr. Dooley ligoninės.
Buvo surinkta per 2 tonu muilo.
Vienoj JAV mokykloje kla-
sės išrinkdavo savo atstovus ir
sunešdavo tiek muilo, kiek šie
sveria. „Mes gavom tiek muilo,
kad būtume galėję išprausti vi-
są Azijos žmonės ir dramb-
lius“ — rašo Dooley. Kas mė-
nuo pas dr. Dooley pradėjo
atplaukti tūkstančiai laisčių.
Džiunglių nuošalume esantis
daktaras neliko pasaulio nepas-
tebėtas, o jis džiaugėsi savo
bendradarbių tarpe turėdamas
kataliką, su kuriuo galėjo kal-
bėti... rožančių. Anot jo:

— Tais ramiais nakties ty-
los momentais keletas praleis-
tų minčių su rožančiumi atro-
dė man vienintelis laikas, kada
aš galiu būti ramus, užsimir-
šęs kasdienybę.

Vaišii stale; kepti vabalai ir nevirtos varlės

Kartais turtingesni vietiniai
juos pasikviesdavo vaišių. Ten
buvo padėtas keletas dubenių
nevirtų varlių, parinktų vabz-
džių, keptų vabalų, virtų žie-
vių ir šaknių, kažkokių suly-
susių žvirblių lavonėlių. Buvo
taipgi indai su šviežiai sukre-
kėjusiu kiaulės krauju...

Kartais dr. Dooley įvykdė
tolimesnę kelionę į džunglėse
įsikūrusius kaimus. Užtinka kai-
muose po 100 žmonių, kurių 80
yra sergančių viena ar kita
liga. Tuose kaimuose visada al-
kiai ir badas.

Raudonųjų įbauginta mergaitė

Bet dar blogiau kaimynystė-
je esančioje raudonoje Kinijo-

Agnes Miegel

ŠVIESIOSIOS NAKTYS

Vėl šviesiosios naktys pareina —
Užmigtį mirusius jos nebeleiš.
Neramūs, sumišę jie eina,
Klaidžioja vienišais keliais.

Kai kvapas alyvų padvelkia
Naktė nuo sodų kvapniai,
Mirusieji mano, kad šaukia
Juos amžiai, užmigę seniai.

Pabalę rankos klabena
Duris. Uždaryta kietai —
Už jų jų jaunystė gyvena,
Sapne lūžta sodai žiedais.

PAVASARIO NAKTYS

O mano jaunuosios dienos,
Mėlynos prie Baltijos,
Kai pakalnėse medžiai
Paskęsta žiedų žieduos.

O tvankios vasaros naktys,
Vėsa atdaruos languos,
Kai dunda kiaurą naktį
Dangus toli vakaruos.

O viršum liepų viršūnių
Tik triviska, triviska žaibai —
Pavasario šoka sukintį
Prūsų senieji dievai.

Laiminę kaimenę, javą,
Dingsta jie virš jūros toli —
Blinksint gintaro karūnas
Dar ilgai matyti gali.

Vertė A. TYRUOLIS

Apie Agnes Miegel kūrybą sako Vydūnas savo knygoje „Sep-
tyni šimtai metų“: Iš jos raštų matyti, kad jos gyslose tebeteka
senųjų aisių kraujas.

je. I slėnį, kur dr. Dooley įkū-
rė ligoninę, per metus laiko per-
bėgo apie 14,000 žmonių, be-
sistengiančių ištrūkti iš komu-
nistų. Kad nebūtų provokaci-
jos, kad neįtų šnipų, kad Ki-
nija neapkalintų, pabėgėliai
Laoso grąžinami. Dr. Dooley
teko gydyti žmones, kuriuos
baisiai sužalojo raudonųjų sie-
nos sargybų šūviai, bet sužeis-
tieji bijojo prisipažinti, ir sakė
juos per klaidą peršovę medžio
tojais...

Pekingo radijas pradėjo pul-
ti dr. Dooley ligoninę, skelbda-
mi, kad tai šnipų lizdas. Gy-
ventojai kaipur pasidavė tai
kreivai propagandai ir kartą
viena sunkiai serganti jauna pa-
bėgėlė niekaip nenorėjo sutikti
būti gydoma jų ligoninėje. Vė-
liau ji pasisakė buvusi įtikinta,
kad amerikiečiai atlieka viso-
kiaus nusikaltimus, ypač prieš
mergaites. Jie į jaunuolių kūną
įleidžia įvairiais užkrėtas...

Degus kalnas

Vieną naktį dr. Dooley buvo
ypatingai nusteibintas, pamatęs
daugybę žiburių, judančių kal-
ne. Minios žmonių ėjo padegti
šalia ligoninės buvusio 8,000
pėdų kalno, kad paskiau degė-
sių pelenuose geriau augtų ry-
žiai. Kalno liepsnos paliko ne-
užmirštama įspūdį, ir pagal tai
buvo pavadinta dr. Dooley kny-
ga. Ryžių sodintojai ilgai brai-

do vandenį, ir daugelis jų kre-
pėsi į ligoninę su žaizdomis ko-
jose.

Komunistai ant stulpų pamovė nukapotas galvas

Palapsniui iš raudonosios
Kinijos ėmė pereiti partizanai,
kurie išsudydavo Loase karių
patrulių postus. Vienas į ligo-
nį atskridęs pilotas (dėl ke-
lių nebuvo, susisiekimas pa-
laikomas lėktuvu) daktarui Do-
oley papasakojo vienoje vietoje
norėjęs nusileisti lėktuvams
skirtoje aikštėje, bet pamatęs,
kad komunistų nužudytų žmo-
nių galvos sumaustytos ant
stulpų, tai greitomis savo lėk-
tuvu pakilęs ir, bolševikų ap-
šaudomas, nuskrūdes.

Vėžio operacija

Kasdien buvo jaučiamas mir-
tinasis pavojus, bet tai neatbai-
dė dr. Dooley. Deja, jo kūne
atsirado auglys ir, jį praplovus
tuojau buvo susekta, kad tai
aštrios formos vėžys. Jisai stai-
giai buvo iškvietas operacijai į
JAV. Tas minutes prieš opera-
ciją jis aprašo:

— Anksti ryto kunigas at-
nešė man Komuniją. Tada, kaip
ir daugelį kartų kitais atvejais,
aš stebėjau, kaip gali gyventi
žmonės be tikėjimo. Į kieno ra-
kas gali jie sudėti savo rūpe-
sius ir į kur nukreipti begaly-
bę klausimų, iškylančių tokiais
laikais, kaip dabar? Po Komuni-
jos per kelias minutes atlikau
padėkojimą ir jaučiausi giedre-
nis, saugesnis, stipresnis. Dabar
aš buvau jo rankose, pilnai at-
sidavęs. Mano siela ir kūną už-
tvino ramybė, — gili, šilta,
tyki ramybė. Buvau pasiruošęs.

Karmelitės ir indai už jį meldėsi

Operacija pavyko. Būdamas
ligoninėje jis pradėjo gauti už-
uojautos laiškus iš viso pasau-
lio. Moteris iš Ekvatoriaus ra-
šė, kad ji meldžiasi už jį. Fort
Worth, Texas, karmelitės kas-
dien už jo sveikatą kalbėjo li-
tanią. Vienas indas, gyvenęs
netoli Delhi, aukojo jam savo
(Atkelta iš 2 pusl.)

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Visuotinis Amer. Lietuvių
Inžinierių ir Architektų Sąjun-
gos narių suvažiavimas šaukia-
mas Chicagoje rugsėjo mėn. 3,
4 ir 5 d. Jaunimo Centre 5620
S. Claremont Ave. (tel.: PR 8-
7227).

I suvažiavimą kviečiami visi
ALIAS ir PLIAS nariai, orga-
nizacijų atstovai ir pavieniai,
neorganizuoti, lietuviai inžinie-
riai ir architektai.

Suvažiavimo programa: Šeš-
tadienį, rugsėjo 3 d.

2 val. po p. registracijos pra-
džia,

3:30 atidarymas — iškilmin-
gas posėdis,

7 val. vak. darbo komisijų
sudarymas ir organizacinių rei-
kalų aptarimas prie kavutės.
Sekmadienį, rugsėjo 4 d.

9 val. ryto pamaldos greti-
moje koplyčioje,

10 val. darbo posėdžiai, ats-
tovų ir PLIAS pranešimai. Per-
trauka,

3 val. po p. oficiali nuotrau-
ka. Darbo posėdžių tąsa.

Temos „Mūsų organizaci-
jos tikslai ir veikla“ — kri-
tiška apžvalga, referatai ir
paruoštos diskusijos.

8 val. v. banketas — vaka-
rienė ir šokiai Sharks restora-
ne (6301 W. 61-st St. Tel. LU
6-3636).

Pirmadienį, rugsėjo 5 d. (La-
bor Day)

10 iki 1 val. ryto darbo po-
sėdžių arba referatų ir disku-
sijų tąsa pagal reikalą.

Visais suvažiavimo reikalais
kviečiama kreiptis į ALIAS
Chicago Skyriaus pirmininką
V. Lapatiną, 6801 S. Loo-
mis, Chicago 36, Ill., darbo va-
landomis skambinti FR 2-3520;
arba į organizacinės komisijos
pirmininką V. Vintartą, 6547 S.
Maplewood, Chicago 29, Ill. GR
6-8176.

Tai bus jau šeštas toks su-
važiavimas; paskutinis įvyko
1958 m. lapkričio mėn. Balti-
moreje. ALIAS Chicago Sky-
rius, šio suvažiavimo šeimnin-
kas, tą pačią progą paminės
savo 10-ies metų sukaktį. Da-
bartinis ALIAS Centro Valdy-
bos pirmininkas yra A. Novic-
kis (New Yorke); ateinančią
C. V. teks sudaryti iš Chicago
narių. Atstovų ir svečių tikima-
si susilaukti iš Baltimorės, Bos-
tono, Clevelando, Detroito, Los
Angeles, New Yorko, Philadel-
phijos, Pittsbourgho ir kitur.
(K. B.)

• Šešiadešimt metų nuo mir-
ties Aleksandro Frodo-Gužu-
čio sueis rugp. 8 d. Tai pirma-
sis lietuvių dramaturgas. Buvo
gimęs 1822 m. Raseiniuose.
1838 metais baigė Kražių gim-
naziją. Kiekur laiką raštinin-
kavo, o vėliau, nusipirkęs Gan-
gališkių vienk. (Girkalnio valsč.
Raseinių apskr.), ten ir ūkinin-
jos per kelias minutes atlikau
padėkojimą ir jaučiausi giedre-
nis, saugesnis, stipresnis. Dabar
aš buvau jo rankose, pilnai at-
sidavęs. Mano siela ir kūną už-
tvino ramybė, — gili, šilta,
tyki ramybė. Buvau pasiruošęs.

• Sv. Mykolo bažnyčia Vil-
niuje yra atimta nuo tikinčiųjų
ir naudojama įvairiom techniš-
kom parodom; taipgi kažkokių
sandėlių yra paversta Sv. Ka-
zimiero bažnyčia Vilniuje. Šv.
Mikalojaus bažnyčia Vilniuje
dar išlikusi atvira, joje būna
pamaldos, tikinčiųjų gausiai
lankomos.

• Dail. Vytautas Stasiūnaitis
pradėjo dirbti Encyclopedia
Britanica Films, Inc. Chicago
skirnyje. Jis yra paruošęs lie-
tuvišką pieštinį filmą „Algis
Trakys ir taksikas Šleivys“;
rengia ir daugiau lietuviškų fil-
mų, kurie bus pradėti rodyti
ši rudenį.

• Dail. Antanas Rūkstelis,
Atlanto pakrantėse išbuvęs tris
savaites, grįžo į Chicago. Išva-
žinėjo Cape Cod pusiasalį, nu-
piešė 10 aliejinių peizažų, eilę
škiečių ir paruošė J. Kapočiaus
vasarvietei spalvotas atvirutes.

• Rusiškų Lietuviškų san-
trumpų žodynas išleistas Vil-
niuje, 20,000 egz. tiražu.

P. Puzinas — Bakūžė; paveikslas Čiurlionio galerijos, kuri telkia
tremties dailininkų kūrinius pergabėnimui į laisvą Lietuvą.

Jurgis Talmantas

Jo 5-rių metų mirties sukaktį minint

I. MALENAS, Cleveland, Ohio

Ankstyvas Kauno rytas. Per kūno Alėjoje brėkstanti tyla. Tik gerai įsiklausęs išgirs kažkieno kurčiai čėžinius žingsnius. Pagaliau pamatysi artėjant ir apyžemį, sunkoką vyriškį, kiek liūliuojančios, bet kartu ir gana lengvos eisenos.

— Tai kur tave, Jurgeli, nešioja ponas Dievas iš pat ryto?

— Hm! Matai, širdėle, vakar anksčiau atsiguliau, tai šiandien atsibudęs ir sakausi — reikia užsukti į bažnytelę ir sumesti kokį poterėlį. O čia, ve, jau ir pusrytėlių ir darbo metas, — baigia Jurgelis praėjusiu žiemiškosios pokalbį lyg ir savaime suprantamo dalyko tonu, lyg ir pasiteisindamas, ir skuba namų link. Tenai Jurgelis visų pirma pereis per kambarius, patikrins sukilusią šeimą, parūpins visą, kas gali būti po pusryčių darysimam darbui reikalinga, ir, jei dar liks iki pusryčių bent kelios minutės laiko, ištaisys nors kelių mokinių rašomuosius darbus.

Bet jeigu jūs gyvenote netoli žalių medžių namelio, tai gerai matėte, kad antrojo aukšto kampiname kambary vakar degė šviesa iki 12 val. nakties. Čia jokio molo nėra ir būti negali. Mat, Jurgelio giliu įsitikinimu, paremtu kasdienine praktika, 6-šių valandų miego žmogui pilnai pakanka. O jeigu esi užgrūstas gausėsiu darbų, tai vieną kitą savaitę gali pamiegoti ir po 4 val. per parą. Todėl ir darbo Jurgis Talmantas neturėjęs per daug. Dirbti 16 val. per parą jam būdavo visiškai normalu, ir Jurgelis šitai pakeldavo. O darbu skundžiantis Jurgelio tikrai

niekas negirdėjo, nes darbas buvęs jo gyvenimo stilius. Darbo rūšies jis taip pat nesirankelijo, jeigu rinkimusi nelaikyti nusistatymo pirma čiupti tą, kuris neatidėliojant, tuoj pat turėjo būti padarytas. Ir tas savaime suprantamas dėsnius jame buvo gyvas nuo ankstyvosios vaikystės iki jo amžiaus galo.

Tas tipingas žemaitis, kilęs nuo Endriejavo (iš Zemaitijos). Mokėsis pas daraktorių, paskui Palangos progimnazijoje ir vėl privačiai išlaikant egzaminus Odesoje; vėliau gimnazijos mokytojo teisėms gauti egzaminus išlaikė prie Švietimo Ministerijos. Mokytojo Kražių, Kelmės progimnazijoje, Kauno Simono Daukanto Mokyto. Seminarijoje, Kauno III gimnazijoje. Mokytoja-vu taip pat Meno Mokykloje, dėstė teatre taisyklingos tarėnos ir kirčio mokslą, egzaminavo ir gausiai mokė privatiškai.

Tačiau daugiausia vertė. Mes Talmantą visi dar ilgai minėsim kaip puikų vertėją. Jis išvertė apie 50 veikalų ir dažniausiai rinkinių, kaip tai: Kristaus kančia Kotrinės Emerich (kurį matė per erdvę ir laiką), Sv. Teresės istoriją, daugelį Šekspyro veikalų, Dostoevskio, Ibseno ir kitų. Su I. Malėnu parašė eilę vadovėlių pradžios mokykloms.

Kyla klausimas: iš kur Talmantas ėmė tiek laiko. Po 4-8 val. miegojo ir dirbo, dirbo, dirbo.

Jo gyvenimą sutrumpino "liūnių" kritikai savais užspūdinėjimais. Bet mes, jį atminsim dar dažnai skaitydami jo darbo vaisius.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Dešimt metų nuo mirties poeto kun. Mikalojaus Šežio - Dagilės suels rugp. 8 d. Mirė turėdamas 75 m. amžiaus. Bendradarbiavo daugelyje laikraščių, visų pirma: Tėvynės Sargai, Žinios, Dirvoje - Žinyne, Draugijoje, Vienybėje ir eilėse kitų. Plačiau žinoma jo joezija: "Dainos ir sakmės" (1902 m.) ir "Dainos dainelės" (1909m.). Ketvertas jo eilėraščių yra išspausdinta "Lietuvių poezijos antologijoje". Vėlybesniu savo gyvenimo laikotarpiu jis reikšėsi politinėmis satyromis "Ryte", "Pa-

nevežio Balse", "XX Amžiuje", pasirašydamas Virga Ferrea. Poezijoje jautriai apdainavo kaimo skurdą. Putinas jį vadina liaudies dainiumi, ne vienoj vietoj primenančiu Strazdėlį, Vienažindį.

• Nauji leidiniai. Lietuvos Laisvės Komitetas New Yorke išleidžia knygutę lietuvių kalba apie laisvųjų lietuvių kultūrinius pasiekimus. Anglų kalba ruošiamą knygą apie dabartinę Lietuvą (ALT parama), be to leidinys apie Lietuvos rezistenciją. (E)

• Inž. Algis Kabaila Australijoje, New South Wells Universitete, gavo technologijos magistro laipsnį. Parašė mokslinį darbą "Prizminių struktūrų analizė". Jis yra baigęs gimnaziją Šiauliuose (1943 m.), Stuttgarte išėjo Aukštąją Technikos Mokyklą, o 1952 metais Melbourne, Australijoje, Technikos Kolegijoje baigė statybos skyrių, gaudamas statybos inžinieriaus diplomą. Porą metų dirbęs privačiose firmose, buvo pakeistas dėstyti Melbourne Technikos Kolegijoje. Jis yra vienas iš projektuotojų \$7,000,000 vertės tilto per Yarrow upę Melbourne.

• Kolumbijos Lietuvis — turinčias iliustruotas žurnalas — šiemet sulaukia savo jubilėjaus: dešimtmečio. Žurnalas išėjo na Medeline. Jį redaguoja ir leidžia kun. M. Tamošiūnas, sauležietis. Dešimtmečio proga išleidžiamas padidintas puošnus numeris. Šiemet sueina 25 metai, kai Kolumbijoje gyvena ir dirba tasai energingas mūsų kultūrininkas kun. Mykolas Tamošiūnas. Kaikurį laiką jis yra darbavęsis raupsuotųjų kolonijoje.

• Knygų ir plakatų paroda. Vilniuje, Valstybiniam dailės muziejui, atidaryta knygų ir plakatų paroda, kurios pūdavins atvaizduoti sovietinės okupacijos laikotarpio leidinius. Nuo 1940 iki 1959 metų buvo išleista Lietuvoje knygų 20,367 pavadinimų, bedrų tiražu 142,315,500 egz. Į tą skaičių, tikriausia, įeina ir visos propagandinės brošiūros, išleistos masiniais tiražais. (E)

• Kompozitorius dirigentui Juozui Karosui šiemet suėjo 70 metų. Yra lankęs Rygos konservatoriją ir ją baigęs kurį laiką liko Rygoje. Vėliau persikėlė į Kauną, dirgavo Kauno radijo simfoninį orkestrą, vadovavo Dainos Draugijos chorui ir dirbo pedagoginį darbą. Yra parašęs eilę muzikos kūrinų ir harmonizavęs daug lietuvių liaudies dainų. Dabar gyvena Lietuvoje. (E)

• Rūta Kilmonytė nuo rugp. 15 d. dalyvaus pastatyme Jerome Kern. Oscar Hammersten operetės "Show Boat", kuri statoma Los Angeles Civic Light Opera Philharmonic patalpose. Pastatymas tęsis 6 savaites. Pastatyme dalyvaus 80 dainininkų ir aktorių, ir tarp pirmaujančių — mūsų Rūta Kilmonytė (čia vadinama slapyvardžiu Lee).

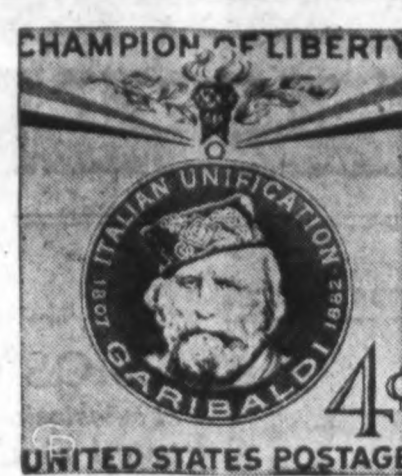
• Baigiama "Algio Trakio ir taksio Skleivio" antroji dalis. Pagal Algirdo Gustaičio rankraštį dail. Vytautas Stasiūnaitis baigia antrąją dalį "Algio Trakio ir taksio Skleivio" nutikimu Lietuvos kaime. Šį kartą: Užpuola bitės. Kompozitorius Antanas Nakas ir šiam kartūniui parašys muziką. "Užpuola bitės" visuomenės ir bus paleistas šiemet. Prie filmo — kartūno paruošimo dirba Vytautas ir Valius Stasiūnaitis Chicagoje.

• Pirmas betuvis Australijoje buvęs Antanas Lagogianis, gavęs pilietybę 1856 m. spalio 17 d. Tai surado J. Krausas, peržiūrėjęs pilietybės archyvų toms. Kadangi Lagogienų pavardžių Lietuvoje negirdėti, pasiliekta dar neišaiškintas dalykas, ar kartais jis nebuvo graikas.

• Prof. dr. Vytautas Pavilnis, virusų specialistas Kanadoje, nuvykęs į Europą lankėsi Pasteuro Institute Paryžiuje ir taipgi pakvietas dalyvauti tarp tautiniame poliomelito Kongrese Kopenhagoje.

• Algis Glodas Clare Universitete Worcester, Mass., pasiekė chemijos bakalareato laipsnį ir yra pasiryžęs tęsti studijas magistro laipsniui gauti.

• Žvaigž — naują mėnesinį laikraštį pradėjo leisti Los An-

Giuseppe Garibaldi, Italijos suvienytojas; jo pašto ženklą JAV išleis šios vasaros pabaigoje.

geles skautai; redaguoja J. Gliada, rašytojo sūnus. Adresas: 1314 Maltman, Los Angeles 26, Calif.

Knyga apie gudų kolūkį

Gudų kolūkis apysakoje, kurią parašė A. Kulakoūski, labai patiko skaitytojams už Gudijos SSR sienų. Lenkijoje autorių pavadinu "kolūkinis Dudinevu". Rusų emigrantų almanache "Mosty" (Tiltai), išleista Muenchene, paskelbtas šios apysakos (gudiškai vadinama "Dabraselecy") vertimas į rusų kalbą. Atrodo, kad pasirodys ir angliškas apysakos vertimas JAV-se. Gudijoje apysaka buvo išspausdinta žurnale "Maldosc", kurį redagavo pats autorius. Jį išmėtė iš redaktoriaus, o taip pat ir iš Gudijos SSR rašytojų s-gos sekretoriaus pareigų. Užsienio kritikai teigia, kad Kulakoūski nukentėjo už apysakos atvaizduoto kolūkiečių gyvenimo tikrą fotografiją. Sovietuose baudžiami fotografai, kurie skelbia spaudoje slėpiamų objektų nuotraukas. Apie nuotraukos tikrumą nesiginčijama, bet apie tokius reikalus Sovietuose "nepriimta kalbėti".

Gudų tautosaka

Gudų tautosaka Sovietų valdymo laikais nebuvo globojama, kaip kitose respublikose. Tai pripažįsta pati sov. spauda. Per 40 m. išleista vos 1,300 muzikinių folkloro užrašymų (1,800 melodijų). Šiuo metu rengiasi išleisti R. Styrma'os tautosakos medžiagos pirmąjį tomą, M. Curkino užrašytas Ašmenos apskr. dainas ir dar tas pats R. Šyma parengę spaudai 200 gudų taut. dainų rinkinį. Iš dr. J. Balio "Lietuvių tautosakos skaitymų" (Patria, Tuebingen, 1948) matyti, kad Lietuvių Tautosakos Archyve, kuris buvo įsteigtas 1935 m., buvo surinkta 15,378 dainų su melodijomis, o dar ir plokštelėse įgauta 6,836 dainos...

Patikrina dar negimusius širdį

Dar negimusius kūdikių širdies defektai dabar jau galima susekti, panaudojant elektrokardiografą. Netgi galima nustatyti ty defektų priežastis. Apie tai praneša dr. Saul D. Larks ir dr. Lawrence Longo, abudu iš Los Angeles, Calif. Tris tokios diagnozės atvejus jie aprašo JAV Medikų Sąjungos žurnale.

NOW! 4 1/4% PER ANNUM
on ALL ACCOUNTS
4 1/4% EARNING ON PREPAID SAVINGS
Effective Jan. 1, 1960
FREE ALUMINUMWARE WITH \$50.00 OR MORE
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Tel. Bishop 2-1397
HOURS: MONDAY 9 to 5
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

Meilė Laoso džiunglėse

(Atkelta iš 1 psl.)

maldas. Jis gavo keletą tūkstančių laiškų per dieną. "Dvasinės (maldų) puokštės, kurios buvo aukojamos už Dooley, turėjo kvepalais užpildyti dangaus sales. Aš jaučiau jų jėgą ir žinojau jų galią." Jis gavo laiškų ir Pietų Amerikos, Lenkijos, Australijos ir kitokių sių kraštų.

"Žiemos vidury attraudau — many nenugalima vasara"

Pagijęs, jis pradėjo vėl eilę paskaitų per radiją, televiziją, įvairiose pobūviuose. Surinkęs vėl nemažai pagalbų, nepaisant turėtos sunkios vėžio ligos, jis išvyko į Laosą, pas savo pamiltus džiunglių puslankinius. Jo mintis:

— Kiek man bebus likę laiko gyventi: metai ar dešimtmetis, tai tik laikinumas. Aš noriu, geriausiai kaip galiu, padėti suvytusiai ir sunykusiai Azijai. Man staigiai suskambėjo Camus žodžiai: "Žiemos vidury aš staiga attraudau, kad manyje yra nenugalima vasara"... Mano mokytojai mane išmokė, kad žmoniškumas yra Dievo pasireiškimas žemėje...

Laiškas motinai

Savo nusistatymą jis išdėstė viename laiške motinai:

— Namai, socialinis gyvenimas, rašymas, meilė, šeima, draugai, garbė, turtai — visa tai yra antraeilis dalykas, nes aš esu gydytojas... Aš noriu, kad nebūčiau laikomas kokia tarptautine figūra...

Jam terūpi vienas dalykas — iš meilės pasiaukojanti tarnyba skurdžiausiam pasaulio žmogui Azijoje. Tam visas jėgas ir laiką aukodamas, jis net motinai laiškų neturėjo kada parašyti, ir prisipažįsta jai skirtose eilutėse: "Jau labai vėlu, artitrijų iš ryto. Visi namuose jau miega, atrodo, kad net ir džiunglių varlės bei vabzdžiai nutilo..."

Kai atsiranda šitaip didžiųjų žmoniškumo prasiveržimų, imame viltinai žiūrėti į pasaulį ir su Anne Frank kartoti:

— Dalykai pasikeis ir žmonės vėl pasidarys geri, ir tos negailestingosios dienos pasibaigs; pasaulis vėl pažins tvart.

Naujus ir varl. automobilius parduoda

TONY BALAS — HE 4-8200
TONY PIET PONTIAC
6617 S. Western, Chicago 36, Ill.

MOVING

A. BENTULIS atlieka įvairius perkrautimus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. Bishop 7-7075

DR. G. SIERNER

LITUWIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtis
Tel. Yards 7-1629
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Italio.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadienį. Penkt. ir šešt. 10 — 3 val. po pietų. Akis pagal aptikimą.

DR. J. IR K. AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 So. Kedzie Ave.
Pirma ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-1662 nuo 2 iki 9 v. p. p. Valandos, išskyrus trečiadienį, ir šeštadienį.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGOS
Pritaiko akinius
6322 South Western Avenue
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadien. uždaryta. Kt. laiku susitarus
Ofisio telefonas PR 8-3229
Rez. telefonas WAlbrook 5-5076

DR. VL. BLAZYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave.
Val.: kasdien nuo 8-8 val. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadien. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofisio telefonas LAfayette 3-6048
Rez. telefonas WAlbrook 5-3048

ką, pasitikėjimą, taiką ir ramybę.

SOPHIE BARGUS

RADIJO VALANDA
Visos programos iš WOPA
AM. 1490 Kilocycles FM 102.7 M
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryte. Šeštadienį ir sekmadienį 8:30 iki 9:10 val. ryte
Vakarus kas pirmadienį 7 val vak.
Rastinė 7159 So. Maplewood Ave.
Chicago 29 Ill. Telefonas HE 4-2419

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0633
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-6, treči. ir šešt. pagal sutartį. Sekm. uždaryta.

DR. S. IR M. BUDRYS

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
(Rendra praktika ir Alergija.)
2708 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt., penkt. 2-9 val. vak.; šeštadien. 2-4 val. popiet.
Ligonius prima pagal susitarimą.

DR. J. G. BYLA - BYLAITIS

Nervų-Smegeny Ligos, Chirurg.
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos: šeštadien. susitarus, skambinti tik pirmadien., antradien., ketvirtadien., penktadien. nuo 2-4, 6-8 val. PROspect 6-1795. Rez. TRE-MONT 9-5890.

DR. Z. DANILEVICIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
spec. vidaus ligos
6317 South Western Avenue
Tel. ofiso — REpublic 7-4900
namų — GROvehill 6-8161
Valandos: kasdien 2-7 v. p. p., šeštadien. 1-6 val. p. p., trečiadieniais uždaryta.
Dėl tikslaus priėmimo laiko (appointment) malonėkite susitarti telefonu ar asmeniškai, kad nereikėtų laukti laiko.

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
Valandos pagal susitarimą
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Jei neatliepia skambinti MI 3-0001

DR. B. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akusertija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. m., trečiadieniais uždaryta.
Atostogose iki rugpjūčio 21 d.

DR. A. GARUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2737 West 71st St.
Atostogose iki rugpjūčio 8 dienos

DR. JANINA JAKSEVICIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
5002 W. 16th St., Cicero, Illinois
Val.: Kasdien 4-8 p. p., šeštadien. 10-2 p. p. Treči. ir kt. laiku tik susitarus

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1 — 4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadien. ir šešt. uždaryta

DR. ALDONA JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 W. Marquette Road
Valandos 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį.

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuviai gydytojas)
3925 West 50th Street
Val.: Pirmadien., antradien., ketvirtadien. ir penktadien. nuo 1-4 p. p., 6-8-8:30 val. vak. Šeštadien. 1-4 val. Trečiadien. uždaryta.

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4988 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.
Atostogose rugpjūčio 1-21 d.

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
Val.: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketvirt., 6-9 val. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
MEDICAL BUILDING
Pirmadien., antradien., ketvirtadien. ir penktadien. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadien. nuo 11 val. ryto — 1 val. p. p. Trečiadien. ir kitu laiku tik susitarus
Val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofisio telefonas HE 7-1168
Rez. telefonas WAlbrook 5-3765

Ofiso HE 4-1818, Rezid. PR 6-8801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadien. 9 v. r. iki 2 p. p. Trečiadieniais uždaryta

DR. ALBINA PRUNSKIS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
3259 South Halsted Street
Val. kasdien: 3-7 p. p.; penktadien. 2-4 ir 6-8; šeštadien. 1-4 val. Trečiadien. uždaryta.

Ofisio telefonas — Bishop 7-2525

DR. AL. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
Val. kasdien nuo 2 iki 3 val. vak. Treči. ir sekmadien. tik susitarus

DR. A. MACIJONAS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val.: pirmadien. ir ketvirtadien. 1-4 p. p. antradien. ir penktadien. 5-8 v. v.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDINIS LIGOS
Priima šv. Kryžiaus ligoninė
VAL.: Pirmadien., antr., ketv., penktadien. nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. Šeštadien. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telefonas REpublic 7-2390

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., WA 7-7881
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadien. uždaryta. Šeštadien. 10 v. r. iki 2 p. p.

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 68rd St.
Ofisio telefonas REpublic 5-4410
Rez. telefonas GROvehill 6-0917
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m. Penkt. iki 1-3 p. m.
Trečiadien. ir šeštadien. pagal sutartį

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Rendra praktika ir specialiai chirurgija)
1724 West 47th Street
(Kampas 47th ir S. Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 val. ir 6 iki 8 v. v. Šeštadien. nuo 2 iki 6 val. Išklyk. sek.

DR. FL. TALLAT-KELPSA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5002 West 10th Street, Cicero, Ill.
Val.: kasdien 5-8 p. m., šeštadien. 1-4 p. m. Kitu laiku ir trečiadien. susitarus

DR. VYT. TAURAS

(Rendra praktika ir moterų ligos)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisias ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 6-1223 ar WA 3-5877
Ofisio val.: Pirm. 7-9 v. v., Antradien. Treči. ir Penkt. 6-9 val. vak. Šeštadien. 2-4 val. popiet. iri sulig susitarus

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8. Treči. ir šešt. uždaryta.

DR. A. VALIS-LABOKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Atostogose iki rugpjūčio 6 d.
Pavadojus Dr. V. Tauras

DR. ONA VASKEVICIUS

(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Ave.
Ofisio val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštadien. nuo 2 iki 4. Treči. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus

DR. F. C. WINSKUNAS

Pasikeitė vertybių mastas

BEN. BABRAUSKAS

Kai vienas jauniklių, besitaikstąs į poetus, džiaugiasi, jog "Tarybų valdžia 1940 m. atvėrė duris iš karto į visas mokyklas", jam galima atleisti nežinojimą, nors ir arogantišką. Bet kai nepriklausomybės laikais buvęs gimnazijos mokytojas A. Venclova nūnai savo išpažintyje pasisako: "jeigu aš padariau ką nors gero, tai pirmiausia esu giliai dėkingas tarybinei santvarkai", — čia jau susiduriame su arogantišku melu.

Žinoma, Venclova gali būti giliai dėkingas tai santvarkai už tai, kad ji "liaudis" pakvietė į ministerius, nors jis, jo paties žodžiais, L. ir M. 1960. VII. 21, buvo "tam visai nepasiruošęs". Tačiau už šokių ar tokių literatūrinių pasiekimų, už įgytą mokslą Venclova turėtų dėkoti tik nepriklausomajai Lietuvai. Nepriklausomoji įvykdė radikalią revoliuciją: panaikino šimtmečius trukusius bajorystės reikalavimus, visų mokyklų duris atidarė visiems. Net aukštąjį mokslą galėjo visi pasiekti: ne tik toks buržuizų (komunistiniu terminu tariant, Suvalkijos buožė) Venclova, bet ir tokie proletarai, kaip Aistis ar Brazdžionis. Aišku, ne kiekvienas panūdė siekti švietimo: mokslo per prievartą kausu neprikrešė ir galva. Pavyzdžiui, kad ir toks aukšto kalibro buržuizų Antanas Snieckus vengė bet kokio mokslo: jam įdomiau buvo griovuose slapstytis negu mokyti, už tai jis nūnai yra paklusniausias, ištikimiausias ir patikimiausias Maskvos vergas. Tikras tamsaus, atsidavusio vergo pavykslas.

Šiandien Lietuvoje teisė į mokslą, deju, suvaržyta: siekiančiam aukštojo mokslo reikalingi kaip čia laikais bajorystės — lenininės bajorystės — įrodymai. Tai yra stačiai nenugalima kliūtis. Neturta kiekvienas pasiryžęs pajėgia nugalėti: ne tik minėtieji Aistis ir Brazdžionis, bet ir tūkstančiai įvairių tautų rašytojų vardu tati ludija. Ak, ir anie Kauno gimnazijų komjaunuliai, nūnai nominaliai pastatyti visų Lietuvos rašytojų priekyje — Mieželaitis, Mozūriūnas, Bieliauskas... — juk nebuvo palikti už vartų. Daugelis jų net už savo skurdžią vaikystę liko neslepiančiai dėkingi tai gražiai nepriklausomybės praeičiai. Štai vienas tokių tarybinių rašytojų, vaikystę praleidęs Brazilijoje, rašo: "Čia ir įdomi buvo mano vaikystė". Kitas žinomas jaunas dramaturgas be jokios pagiežos išpažinėjasi: "Gal ir gerai, kad vaikystėje teko pavargti. Kūrybai reikia nerimo, degimo, kančios". Tai vis pavyzdžiai, iš kurių Venclovai būtų ko pasimokyti.

Boševikams nepakako "pasukimo kairėn"

Kazys Boruta dabar giriasi Rašytojų Dr. jos žurnalą "Dienovidį" paskutinį pusmetį, t. y. 1940 m. I — VI, "pakreipęs į kairę". Kad net švietimo ministras "grasino atimti žurnalui pašalpą", jo dėlto pašalpos nenutraukė ir žurnalas nesustabdė ministro K. Jokanto, o sustabdė kaip tik į jo kėdę pasodintą Venclovą. Už ką? Už pakreipimą kairėn? Už ką visą laiką kairėje buvusią "Lietuvos žinią", kuri redakcijoje dirbo boševikų patikėtinis J. Šimkus, sustabdė ne Smetona, bet boševikai?.

Kas sustabdė Korsako marksinę "Kultūrą"? Aišku, ne Smetona, bet tie, kurie Marksą laiko šventu vėspadiu. Kas pagaliau sustabdė paties J. Paleckio redaguotąjį "Laiką"? Nagi, saikykim, patsai "prezidentas" Paleckis savo formaliu parašu. O iš tikrųjų tatau atliko komunistų partija "liaudies vardu". Vadinasi, ir Šimkus, ir Korsakas, ir Paleckis savo laikraščiais engė liaudį, buvo tos liaudies engėjai...

Beje, kai tariame "komunistų partiją", tuoj prisimename ne tik jos šaunuosius epitetus "šlovvingoj" (taip nuolat į ją mel-

džiasi Venclova, Banaitis...), "išmintingoji" (šitaip ją garbina A. Jonynas), bet ir tai, kad kažkur kažkada buvo, o kai kada tam tikrais sumetimais ir tebėra tokia Lietuvos komunistų partija. Iš tikro tokios partijos nėra: tėra Rusijos (kuria dabar ten vadina SSSR) komunistų partija. Tatau patvirtina oficialūs lietuviški ir rusiški leidiniai. Štai pvz. "Tarybų Lietuvos rašytojų" knygoje atverčiame kokį nors A. Jonyną: "nuo 1955 m. esu TSKP narys (įsidėmėkite: ne LKP, bet TSKP!). Arba paimame Bolšaja Sovietikaja Enciklopedija, kur straipsnelyje apie T. Tilvytį rašoma: "nuo 1951 m. KPSS narys". Jei būtų Lietuvos komunistų partija, tai toks Jonynas ar Tilvytis būtų LKP, o ne Sovietų Sąjungos kompartijos nariai. Tai gi išvada aiški: Lietuvos komunistų partijos visai nėra, nes Lietuvoje gyveną komunistai priklauso maskvinei kompartijai.

Lietuvos rašytojų valdo rusai

Galas nematė tuos komunistus: gerai žinome, kad jie visi yra Maskvos išperos. Kur kas įdomiau mums patirti Lietuvos rašytojų teises, pažinti jų organizaciją. Lietuvoje likusių rašytojų tarpe yra net du būvę LRD pirmininkai: V. Mykolaitis ir J. Grušas. Tačiau šiandien niekas jų nėra. Rašytojų S-gos prezidentu tapo daugiausia kaip 10 žymiausias šiuo metu laikomų poetų: Venclova, Tilvytis, Jonynas, Mieželaitis, Mozūriūnas, Baltakis ir kiti. Kad Miškinis ten nepateko, suprantame: ko gero į tuos vakarus galėjo atsilankyti buvę Sibiriniai šio mūsų poeto prižiūrėtojai ir pareikšti protestą, kad tai ne Lietuvos, o Sibiro poetas. Betgi Putinas Sibire nebuvo, tai kodėl jo nebuvo galima įtraukti bent dešimtuju po kokio nors Reimerio, Maldonio ar Vaičiūnaitės?

Ne, tokių klaidų tarybinėje santvarkoje nedaroma. Pasaulio poetų tarpe Putinas gali būti pirmas lietuvis, bet tarybinėje santvarkoje jis neprilygsta nė Maldoniui: ką gi jau lyginti su poetų pirmininku Baltakiu! Labai teisingai Antanas Miškinis, po il-

niai metai. Argi nepriklausomos Lietuvos vadams reikėjo 1938 metais panašiai dejuoti ir guostis, kad "pirmieji 20 metų sunkūs"?!

Montvila užėmė Putino vietą

Prieš kelerius metus N. Yorke išleista Pasaulio poezijos antologija "A Little Treasury of World Poetry", kur į 900 puslapių sutraukta puspenkto tūkstantio metų didieji pasaulio poetai. Tokių prisijota apie 500. Jų tarpe vienintelis lietuvis, nė vieno latvio. Juo svarbiau, kad tas lietuvis pateko į pačią rinktiniausią kapą (šešiasdešimtąją: tiek įdėta nuotraukų. Taigi miškinis Putinas vertai ir didingai stovi šalia taip pat vienintelio lenkų Mickėvičiaus. Yra, žinoma, ir Puškinas ir Lermontovas, ir Majakovskis ir Pasternakas — tai gi nei balti nei raudoni nenu-skriausti.

Esmi įsitikinęs, kad nei Aistis nei Brazdžionis nepavydi tam vieninteliam aiškių reprezentantui. Jeigu pastaruosius 20 metų tebebūtume laisvi, neabejoju, kad Putino poezija būtų me išversdingi ir porą vakarietiškų kalbų ir šiandien jau turėtume pirmąjį lietuvių Nobelio laureatą. O gal N. Tichonovas broliškos rusų tautos vardu ištis mums ranką ir pasiūlys Stockholmui Putiną? Deja, kad Putinas nė į Maskvą nekvičiamas savos poezijos paskaityti.

Neseniai Maskvoje praėjo lietuvių poezijos dienos, kur parinkta buvo daugiau kaip 10 žymiausias šiuo metu laikomų poetų: Venclova, Tilvytis, Jonynas, Mieželaitis, Mozūriūnas, Baltakis ir kiti. Kad Miškinis ten nepateko, suprantame: ko gero į tuos vakarus galėjo atsilankyti buvę Sibiriniai šio mūsų poeto prižiūrėtojai ir pareikšti protestą, kad tai ne Lietuvos, o Sibiro poetas. Betgi Putinas Sibire nebuvo, tai kodėl jo nebuvo galima įtraukti bent dešimtuju po kokio nors Reimerio, Maldonio ar Vaičiūnaitės?

Ne, tokių klaidų tarybinėje santvarkoje nedaroma. Pasaulio poetų tarpe Putinas gali būti pirmas lietuvis, bet tarybinėje santvarkoje jis neprilygsta nė Maldoniui: ką gi jau lyginti su poetų pirmininku Baltakiu! Labai teisingai Antanas Miškinis, po il-

LAISKAS REDAKCIJAI

Dar dėl 1961 m. Dainų šventės

J. mano straipsnį, tulpas š. m. birželio 25 d. "Drauge", atsiliepę p. Juozas Bertulis liepos 23 d., taip pat "Drauge".

J. Bertulis tarp kitko pasisakė, kad Dainų šventės metu pertrauką daryti reikia, tik konkrečiai nepasūly, kiek minučių, ir taip pat jis yra tos nuomonės, kad gerai, jog visuomeninė parodoma, kiek daug dirigentų dalyvauja Dainų šventėje ir kas jie toki (viešas supažindinimas). Ne su viskuo norėjusi sutikti.

1. Dėko nedaryti pertraukos D. šv. metu? D. šventės metu publikos būna salėje ne šimtai, bet tūkstančiai (1956 m. D. šv. buvo apie 10,000 klausytojų). Jeigu daryti pertrauką, tad kiek reikėtų laiko skirti tai pertraukai, kad visa, tūkstančiai skaiciuojama publika, galėtų įkūduiti iš vietų ir po tam tikro laiko vėl sugrįžti į savas vietas? Atsakymas aiškus: pertrauką turėtų būti labai ilga. Mano manymu, koncertinė dalis neturėtų užtrukti ilgiau pusantros valandos. O įvairios minėjimuose ar netenka tiek laiko vietoje išbūti (ir bažnyčioje) ir ar tas pa-kenkia sveikatai? Loginiai ir tokiu didesnio masto subuvimus tikrai nesilanko.

Kad geriau D. šventė pavyktų meniniu atžvilgiu, todėl aš ir siūlau D. š. metu pertraukos nedaryti, nes 1956 m. D. š. metu padarius pertrauką, joksia prašymais ilgai nebuvo galima nurašinti įsibūvusių minia.

2. Dėko kvesti didžiajam D. šv. chorui diriguoti tik du dirigentu, o ne daugiau, aš savo straipsnyje aiškiai pasisakiau. P. Bertulis savo straipsnyje rašo ne apie D. šventės tūkstantinį, didįjį chorą, bet apie atskirus chorų pasirodymus, kuriuos, jo žodžiais, tariant, diriguoja tiek daug dirigentų, kiek šventėje dalyvauja chorų. J. B. dar pridėdai: "Visuomeninė parodoma, kiek daug dirigentų dalyvauja šventėje ir kas

jie toki (viešas supažindinimas garbingoje vietoje)."

Siūlydamas D. šv. didžiajam chorui diriguoti tik du dirigentu, būtent: Br. Budriūną ir Alf. Mikulskį, aš tik vieną turėjau galvoje, kad D. šv. pavyktų kuogeriausiai meniniu atžvilgiu. Nežtenka, kad chorvedys tik gerai ritmiškai padirguoja, bet būtina sąlyga (kas yra studijavęs konservatorijoje chorvedybą — tas žino) — chorvedys-dirigentas privalo į kurinį įdėti, taip sakant, ir sielos. Iškilminguose didžiose pasirodymuose kviesime diriguoti tik asmenis, kurie mūsų žiniomis yra geriausi ar tai chorams, ar tai simfoniniams orkestrui diriguoti. Klaidų šiuo atžvilgiu pakankamai yra padaryta, tik reikėtų jas neužmiršti ir jų jau nekartoti. Šiuo atveju neturi nusverti asmens, bet — menas. Pagal J. B., jeigu norima visus chorvedžius publikai pristatyti (parodyti), tą labai lengvai galima įvykdyti po paskutinės D. šv. padainuotos dainos.

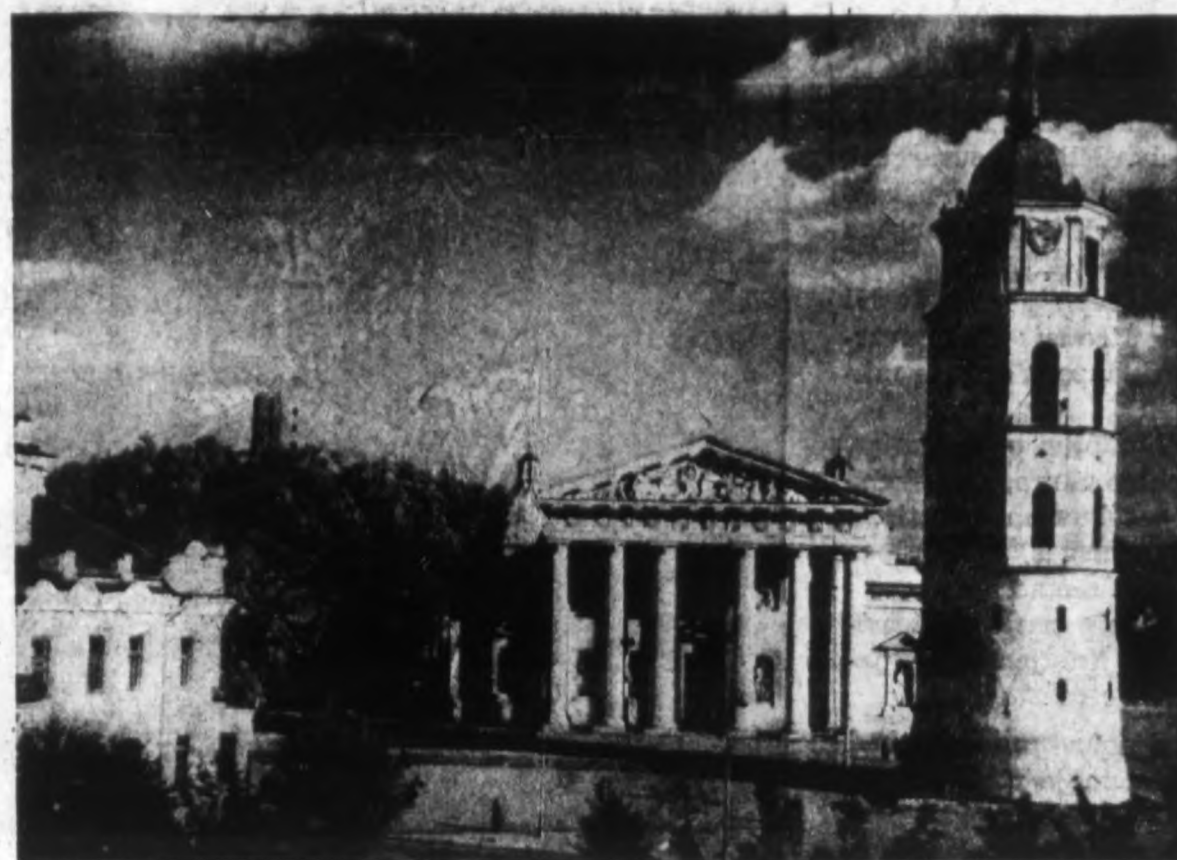
1956 m. D. šv. repetitijų ir koncerto metu aš nesėdėjau vietoje, bet, kaip senas ir prityręs chorvedys, klausiausi ir stebėjau, iš įvairių salės vietų, kas gerai pavyko ir kas taisytina ir ko vengtina sekančioje Dainų šventėje.

Franas Ambrazas,
Cleveland, Ohio

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė.

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 ARCHER AVENUE
Tel. Virginia 7-2481

Vilniaus katedra, okupantų paversta muzėjumi; nuimtos ir šventųjų statulos nuo fronto stogo

Paul Valery

Skaitytojai jį tebelaiko didžiausiu poetu

J. DAINAUSKAS, Paryžius

Vienas didesnis Prancūzijos kultūrinis žurnalas pravedė anketą apie tai, ką skaitytojai laiko didžiausiu mūsų laikų poetu. Atsakymuose į tą anketą daugiausia balsų "gavęs" Paul Valery, kurio mirties 15-ji sukaktis suėjo liepos mėn. 20 dieną. Tikrai, tas prancūzų lyrikas ir esestas, ne vien tik Prancūzijos literatūroje šiandien užima vieną pirmųjų vietų.

Paul Valery (1871 — 1945) kartą prisipažinęs, jog jis "galėty visą gyvenimą praleisti vien tik žiūrėdamas į jūrą". Palaikytas savo gimtojo Languedoc krašto uoste Certe, kūrėjas po savo mirties turįs kaip tik tai, ko jis troškė gyvas būdamas — jūros oršima.

T. S. Eliot jį laiko pirmąjančiu Meno jūrose plaukiotomas Valery parodė žmonėms naujuosius to pasaulio kraštus. O dviasios universaliskumas, susipynę su jo išvaizdos kilmingumu, teikė jį koki antikinio pasaulio vaizdą ir drauge darė jį it galvojančios žmonijos gyvu paminklu. Simbolisto Malarne "palikuonis", labai daug prisidėjo prie "grynosios kūrybos" realizavimo poezijoje ir sugrąžinimo suformulavimų tikslumo toje kūryboje. T. S. Eliot rašo, jog iš visų rašytojų, paskutiniųjų trisdešimties metų bėgyje, įvairiausiomis kalbomis rašiusių poetų, kaip tik Paul Valery liksias vėlesniems amžiams, kaip dvidešimtojo šimtmečio labiausiai reprezentatyvų kūrėją, to šimtmečio simbolį, nes Valery poezijoje šalines netikslumą, neaiškumą, jų vieton išskeldamas poezijoje žodžio bei minties precizingumą. Jojo idealu ir "kūrybinio uždavinio" buvo minties aiškumas. Tą idealą jis realizavo meistriskai panaudodamas apibūdinimų išbaigimą.

Humanizmo sąžinės balsas

Rašydamas apie poeto darbą, pats Valery sakė: "Mūsų verslas — būti budriais viso pasaulio atžvilgiu". Tą dėsni sau pačiam jis taikė dvejoja prasmė: visą gyvenimą keldavosi labai anksti, gi savo kultūrinėje bei kūrybinėje veikloje, rašydamas, kalbėdamas ar kaip kitaip veikdamas, Paul Valery buvo humanizmo "Sąžinės balsas", nieku nepaperkama ir viską analizuojanti siela. Didėjančiame Europos dviasios nuolūnime bei sustyrimo jis gal geriausiai mokėjo to žemyno kultūrinio ir politinio smukimo aliaminius požymius suprasti, įsikaityti ir apie tai garbiai pasakyti.

Jis šaukė įspėdamas, jog žmonija, jei ir toliau eisianti dabar josios einamu keliu, pasidarysianti visai nudvasinta, grynai

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. GINEITIS
3255 S. Union Ave., Chicago 16
Tel. Victory 2-0105
Vertimai — Piletybė — Laiškiniai
1 dol. 25 ct. val. — privačios.

animalistinė, virsianti tobulu skruzdėlynu. Du kartu Valery pats pergyveno Europos sužlugimo chaosą ir jo prognozės veikiki smulkmenų buvo išsipildžiusios. Žmonės "atkeliavo" į organizuoto skruzdėlyno amžių, kur vienetą, individas vis daugiau netenka savo reikšmės, kur individa ima "atstovauti" kolektyvas.

Laiko įvertinimas šimtmečių mastu

Tačiau Paul Valery nesiliovė daryti tai, kas vertybių sužlugimo laikais poetams tenka daryti: "perlūs nerti ir rašymą tobulinti", savo mintis reikšti kuo precizingiau ir aiškiau. Visuose Valery kūriniuose, ar tai "Poezijoje", ar "Fauste" ar prozos veikaluose bei jo laiškuose dvelkia tikro kūrėjo dvasia, sugebėjusi savo laikmečiams duoti jų laiko įvertinimą šimtmečių mastu.

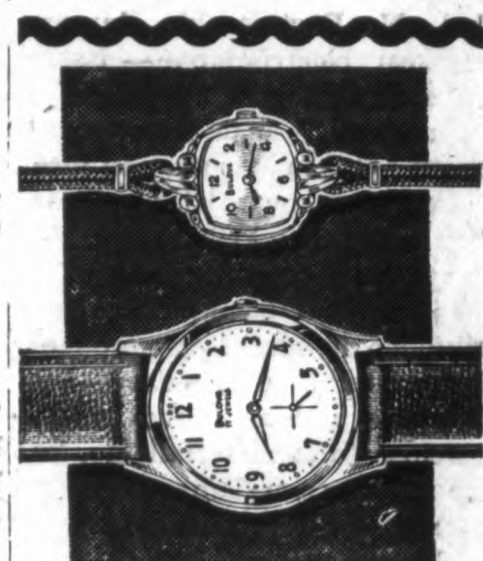
Išorės ir vidaus pasaulių simfonija

Viename savo laiške, dėl Malarne rašytame, Valery sako: "Poezija, man atrodo, yra švelnus ir gražus pasaulio pavaizdavimas, pasireiškias nepalaujamai ir savotiškai skambančia muzika. Metafizikos menas Visatą supranta kaip rūmą, sukurta iš grynų, absoliutinių idėjų; tapyba tai supranta kaip kažką, susidedantį iš spalvų, go poezijos menas tai rūmą supranta susidedant iš skiemėnų bei sakinėjų...

Poetui žodis yra daikto apybraižos it aidas, kurį kūrybinė dvasia suriša su visatos harmonija, pagal pastovius nuostatus, kurie gi kiekvienam idealistui yra realūs it matematikai jo lyg-

tys. Žodis kūrėjui duoda galimybę išorės pasaulio simfoniją sujungti su vidaus pergyvenimų simfonija, darant tai pagal griežtus architektoninius dėsnius ir kurių pagalba kūrėjas gali pavaizduoti nėt ir esmingiausius vaizdus, apsieidamas be banalaus filcsofavimo, salžiarūkėčių jausmingumų bei nuobodžių ir negyvų aprašymų, nes ne žodžių gausumas, o vien tik jų vaizdingumas gerai rodo žmogui kelią, ir tik toji kūryba poezijoje yra vertinga, kurios vaizdai galimai arčiau priartėja prie amžinybės. Tikram poetui žodis yra didinga galia, kurios esmėje glūdi sugebėjimas sužadinti klausytojo ar skaitytojo vaizduotėje troškimą veržtis aukštyn."

Valery savo poezijoje garsino tikrą "Mane — Tekel — Phares" mūsų laikų civilizacijai, mokslui, žmogaus kasdieniams siekimams, nuolat primindamas, jog tik moralinės vertybės yra tikros vertybės.

URMO KAINOS

Rankiniai laikrodėliai po .. \$4.00	7 akmenėlių laikrodėliai po \$5.00
17 akmenėlių Benrus, patys užsisuka, automatiški .. \$19.75	17 akmenėlių su žadintuvu \$24.00
Paukusnoti laikrodėliai, vyriški ir moteriški, vertės \$49.00, už .. \$29.00	17 akmenėlių 14 k. aukso vyriški ir moteriški, nupiginti .. \$37.50
Deimantiniai žiedai, vertės \$100.00, už .. \$50.00	Deimantiniai žiedai, vertės \$250.00, už .. \$125.00
Auksiniai vestuvių žiedai po .. \$10.00	Klipierai plaukams kirpti po \$4.50
Deimantiniai rektukai stiklui piauoti po .. \$3.75	Auksinės rašomos plunksnos. Rašomos mašinėlės nuo .. \$29.50
Gintaro išdirbiniai. Moteriški papuošalai	3 gabalų lagaminų setas \$18.95
	Piano akordeonai po .. \$99.50

BUDRIK JEWELRY
3241 S. Halsted Street
CAhmet 5-7237

Sekmadeniais uždaryta
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais
atdara iki 9 val. vakaro

Radio programos iš stoties WHFC
1450 kil. sekmadeniais nuo 2:15
iki 3 val. po pietų

PAGELBĖKITE MUMS PERSIKELTI Į NAUJĄ VIETĄ.

VISKAS PAPIGINTA!!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilninių, šilko, alyonų, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimiesiems; Lietuva ir tolimajai Sibira — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų; Veliūro, elnėlos ir "needlepint", kuriuos dar galima suspėti pasiūsti artimiesiems Lietuvon.

Pirkę medžiagos daugiau už \$20.00, gaus nemokamai medžiagos vieną suknėlę. Ypačingai didelis pasirinkimas vilninių ir šilkinų medžiagų suknėlėms.

Čia jūs rasite didelį pasirinkimą įpilams medžiagų; nuotakoms "lace" satino, taffeta, "brocades", aksomo. Shantung šilko ir kt. Yra liekanų medžiagų pamušalams už ypatingai žemas kainas.

STEIN TEXTILE CO.
1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St. 1 1/2 bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atdara 6 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak.

UŽDARYTA PIRMADIENIAIS.

Tel. Monroe 6-8152. FREE PARKING — kitoje pusėje gatvės

Vlad. Solovjovą prisiminus

DR. JONAS GUTAS, Kanada

I. Du dvasios milžinai

8. m. liepos 31 d. suėjo 60 m. kai mirė Vl. Solovjovas — didysis rusų filosofas, mistikas, poetas, teologas, Bažnyčios vieningumo apaštalas, rusiškosios katalikybės tėvas, švento gyvenimo žmogus, gyvenęs pasauliulyje, bet nebuvęs iš šio pasaulio.

Solovjovas ir Dostojevskis

Jei reikėtų pasakyti, kurie iš daugelio rusų tautos didžiųjų žmonių man arčiausiai širdies, nesvyruodamas pasakyčiau — Vl. Solovjovas ir N. Dostojevskis. Abu dideli kūrėjai, rašytojai. Pirmasis minties genijus, antrasis dailiojo žodžio meistras, žmogaus sielos gelmių atskleidėjas. Vl. Solovjovas buvo gilus poetas palikęs puikių, gilių minties išlaidų rinkinį, tačiau savo mintis reiškė ne dailiąja literatūra, bet paprasta proza, rašydamas ne tik rusiškai, bet ir pranciūziškai. N. Dostojevskis daugiau reikiškes belgrištikoje — išsakė savę nemirtingose apysakose ir romanuose. Abu jie buvo nepaprastų gabumų žmonės, abu idealistai, abu kovotojai už Tiesą, abu nuširdūs krikščionys. Bežengdami į gyvenimą, ankstyboje jaunystėje, buvo patekę į netikėjimo ir anarchizmo gelmes, bet greitai iš jų išsivadavo — jų kilmios sieloms buvo troškusi rankose šalto materializmo, kurio mokslas suveddamas į tris teigimus — viskas tėra medžiaga, nieko nėra šalia medžiagos, nieko nėra virš medžiagos.

Kaip tikintieji krikščionys — Vl. Solovjovas ir N. Dostojevskis pradėjo buvo dideli Stačiatikių Cerkvės gerbėjai. Vėliau jų pažiūros išsiskyrė: Solovjovo žvilgsnis nukrypo į Visuotinės Bažnyčios idealą, o Dostojevskis ir toliau tikėjo, kad šviesa ateis iš Rytų — ex Oriente lux. Dostojevskui Vakarai ir Vakarų kultūra nuosmūkiu ženklu pažymėti, iš kurių nieko ger negalima tikėtis. Kad ir pažinęs Vakarų, kad ir gyvenęs Vakarų Europoje, Dostojevskis nemėgo Vakarų kultūros, jų gyvenimo būdo. Jis liko rytietis, Stačiatikių Cerkvės gerbėjas, jos ištikimas narys, nepalankiai žiūrėjęs į Kat. Bažnyčią. Priešingai, Solovjovas juo ilgiau gyveno, juo labiau „vakarėjo“ ir prie Kat. Bažnyčios artėjo, kol galutinai tapo jos nariu.

Du dangaus keičivai

Solovjovo nutolimas nuo Stačiatikių Cerkvės ir tapimas Visuotinės Bažnyčios nariu neįvyko trumpu laiku. Tam reikėjo daugelio metų. Iš jo laišku, kurių išleista 4 tomų, ypač įdomūs yra jo korespondencijos su vysk. Strossmayeriu, iš jo raštų, kuriuose jis kritiškai vertina Stačiatikių Cerkvės pasaulietinė valdžią pasidavimą, jos pasyvumą, nuo gyvenimo nutolimą (žr. jo raštų 3 - čia ir 4 - ta tomas), o labiausiai iš jo pranočių kalba parašyto veikal „La Russie et l'Eglise Universelle“ galima matyti jo pažiūrų kitimą ir jo artėjimą prie katalikybės.

Tik ką minėto veikal pradžioje Solovjovas panaudoja rusų liaudies legendą, norėdamas apibūdinti Stačiatikių Cerkvę ir Kat. Bažnyčią. Šv. Nikolas ir šv. Kasijanas kartą atkeliavę iš dangaus ir emę eiti plačiaisiais Rusijos laukais. Buvęs ruduo, keliai pabūrę, duobėti. Štai, jie matę, kaip rusas muzikėlis menku arkluku bevežęs didelį šiaudų vėžimą. Vėžimas įklimpęs į purvą ir nejudas iš vietos, nors žmogelis ir stumia iš visų jėgų.

— Eikime ir padėkime geram žmogui, — sakąs šv. Nikalojus.

— Aš nesu praręs kištis į svetimus reikalus. Be to, aš bijau sutepti savo dangiškąjį rūbą, — atsakęs šv. Kasijanas.

— Arba tu eisi ir padėsi, arba keliauk sau sveikas vienas, — taręs šv. Nikolas.

Ir taip abu šventieji išsiskyrė: kiekvienas nukeliavęs savais keliais. Tik po daugelio metų jie susitikę prie dangaus vartų.

Kaip dabar nustebeš šv. Petras, pamatęs šv. Nikolą suvargusį, dėmėtą ir suplyšusį dangiškųjų rūbų bestovintį prie dangaus vartų.

— Kas atsitiko, gerasis šv. Nikolai, kad atrodo toks suvargęs? — paklausęs dangaus rakitininkas.

Ir šv. Nikalojus papasakojęs, kiek jis matęs vargo, kaip skubėjęs bėdon patekusiems padėti. To dėl jis ir pavargęs, ir jo rūbas suplyšęs ir dėmėtas.

— Na, o kaip tau ėjosi žemėje, šventasis Kasijane? — paklausęs šv. Petras.

Šv. Kasijanas pasakęs, kad jam sekėsi žemėje neblogai. Jis nesikišęs į žemiškus reikalus, po terius kalbėjęs, saugojęs savo dangiškąjį rūbą — chlamidą — nuo sutepimo ir esąs patenkintas savo kelione.

Tada pažiūrėjęs rūsiai šv. Petras į šv. Kasijaną ir pasakęs: — Tu, šv. Kasijane, kuriam nerūpėjo žmonių vargas, teturėsi savo šventę kas ketvirtį metai, kai bus prakilnieji metai. O tu, šv. Nikolai, kuris neužmerkei akių prieš žmonių vargą, tu būsi labiausiai mylimas rusų šventasis ir turėsi dvi šventes metuose.

Dviejų Bažnyčių simboliai

Tie du šventieji yra dviejų Bažnyčių — Stačiatikių ir Katalikų — simboliai. Šv. Nikolas tai Kat. Bažnyčia. Ji melžiasi ir dirba, kovoja ir nugali, eina į gyvenimą, kad jame plėstų Dievo Karalystę. Šv. Kasijanas Stačiatikių Cerkvės paveikslas. Ji melžiasi, bet į gyvenimo sceną neina. Ji pamiršta, kad mūsų dieviškasis Išganytojas tik trumpą laiką Taboro kalne buvo atsiškyręs nuo pasaulio, kai persimainė prieš savo kančią apaštaliu akivaizdoje. Visas Jo gyvenimas buvo veiklus žmonių gyvenime dalyvavimas, nešant jiems visokeriopą pagalbą. „Mes turime Bažnyčią, kuri meldžiasi, kuri saugo savo rūbą nuo sutepimo, bet mes neturime Bažnyčios, kuri eity į žmonių istorijos sceną, kuri neštų Kristų į gyvenimą“, toliau sako Vl. Solovjovas.

Stačiatikių Cerkvės neveiklumas, nuo gyvenimo pasitraukimas kyla iš to, kad ji kartu su be veik visą Rytų krikščioniją neteko ryšio su Visuotine Bažnyčia ir jos veikla Jau daug amžių praėjo, kai Rytų Bažnyčios nebedalyvauja visuotiniuose susirinkimuose, kuriuos Kat. Bažnyčia šaukia. Jos nedrįsta jų šaukti, nes nesijaučia galinčios atstovauti Visuotine Bažnyčia, būdamas tik atskilusiomis jos šakomis. Iš čia kyla visų nuo Visuotinės Bažnyčios atskilusių bažnyčių tragedija. Jų laukia sustingimas ir pasaulietinei valdžiai vergavimas. Taip atsitiko ir su Stačiatikių Cerkve.

Ypatingoji Solovjovo argumentacija

Savo tezęje „Vladimiro Solovjovo mokslas apie Romos popie-

Teleforas Valius į kapines

žiaus primatą,“ kaip tik teko iškelti aikštėn tuos Vl. Solovjovo argumentus, kurie skiriasi nuo įprastų argumentų, vartojamų kat. teologų, kalbant apie Bažnyčios monarchinį charakterį ir vieno centro būtinumą Bažnyčios gyvenime. Jo argumentacija ne tiek teologinė, kiek filosofiška teologinė, atremta į gyvenimo tikrovę. Solovjovas savo knygoje „La Russie et l'Eglise Universelle“ mažai remiasi evangelijų tekstais, kuriais Kristus vyriausią valdžią apaštalui Petriui pažadėjo ir vėliau suteikė. Jis nenaudoja plataus tradicijos liudijimo, paduodamas Bažnyčios rašytojų ir Tėvų liudijimus, kaip Romos vyskupų valdžia nuo pat krikščionybės pradžios reikiškesi. Vietoj to, jis gausiai cituoja šv. Leono Didžiojo raštus, parodydamas jo mokslą apie Romos vyskupų valdžią, maždaug taip kreipdamasis į stačiatikių teologus:

— Tai šventasis, kurį vienodai gerbia ir Rytų ir Vakarų Bažnyčia. Gyveno taip anksti, kad gali būti pirminės krikščionybės liudininkas. Jo negalima laikyti pastarųjų laikų teologu scholastiku. Jis buvo šventas žmogus, todėl jo negalima įtarti valdžios godumu. Žiūrėkite, ką jis kalba apie Romos popiežiaus primatą.

Pirmoje jau minėtos knygos dalyje Vl. Solovjovas iškelia mintį, pagrįstą Stačiatikių Cerkvės gyvenimo tikrove, kad ji, nepripažindama Visuotinės Bažnyčios centro, neišvengiamai pateko į sustingimą ir į pasaulietinės valdžios globą, tiksliau sakant — vergovę. Vietoje popiežiaus valdžios, reikia pripažinti caro valdžią, būti valdomai jo generalinio prokuroro, „saugomai“ 1000 - čio pasaulietinės valdžios įstatymų.

— Atimkite tuos apsaugos ir globos įstatymus, — sako Vl. Solovjovas, — kurie daro gėdą, duokite pilną laisvę jai ir Katalikų Bažnyčiai, ir pamatysite, kad po kelerių metų pusė mūsų inteligentų pasidarys katalikais, o kiti dėl kitų priežasčių paliks Stačiatikių Cerkvę.

Siomis keliomis eilutėmis negalima iškelti Vl. Solovjovo kaip

teologo svarbos, nei atskleisti jo mokslo apie Romos popiežių primatą. Tai tik gilaus dėkingumo mažas atspindys didžiam žmogui už jo nuostabų minčių pasaulį, kurį teko šiek tiek pažinti.

P. S. Vl. Solovjovo raštus, prof. Vl. Šilkarskio verstus, leidžia Erich Wewel Verlag (Freiburg im Breisgau, Weiherhofstrasse 2) Vokietijoje. Pagrindiniai raštai Bažnyčios vienybės klausimu telpa trečiame tome: Una Sancta — Wlad. Solowjew, dritter Band, kaina 24. 50 DM.

Gudų kareivis anglų romane

Rašytojas Anthony Richardson parašė „No place to lay my head“. Knygą išleido Odham Press Ltd., Londone. Turinys įdomus.

16 metų vaikas Saša Nieman įsirašė į vokiečių okupantų policijos batalioną. Jis norėjo apginti savo šeimą nuo hitlerininkų keršto, nes vyresnįjį brolių „mobilizavę“ bolševikiniai partizanai. Abu broliai gudai patriotai. Iš 600 kareivių, kai prasidėjo vokiečių atsitraukimas į vakarus, išsigelbėjo tik 22, bet ir juos tuojau įjungė į 30-ąją divizioną ir pasiuntė į Vakarų frontą. Bet gudai nenori daugiau už vokiečius. Sukilimo dalyvius sušaudė, kitus pasiuntė į koncentracinius lagerius.

Saša prie pirmos progos pasidavė į nelaisvę amerikiečiams. Norėdamas išvengti priverstinio grąžinimo į tėvynę, užsirašė savanoriu į anglų kariuomenės lenkų dalis, kurios kariavo prieš vokiečius. Po karo apsigyveno Anglijoje. Autorius parodė labai ryškiai gudų tautos tragediją. Tiek vieno, tiek kito okupanto akys gudai buvo ir yra nepatikimi, nes jų tikslas (gal ir pasamone) — laisvė ir nepriklausomybė.

Šildą kilimai

Kilimai, kuriuose į taisyta elektrinė šildymo sistema, yra gaminami britų firmos Thomas Bond Worth & Sons, Ltd.

Purkšlėmis saugo žaidžų švarą

Amerikoje pradėdamas vartoti naujas būdas žaidžams saugoti nuo užkrėtų: iš vakaro prieš operaciją gerai nuvalyta operuotina kūno dalis apipurškiamą plastinių aerosolio skiediniu, kuris užmuša bakterijas ir neprileidžia naujų, apdengdamas plonu sukietėjusiu sluoksniu. Prieš operaciją ta vieta apdengiama naujai apipurškiamu aerosolio sluoksniu. Operuojant piauinama per tą sluoksnį, o po operacijos vėl apipurškiamas. Dažnai jau tada nebereikia vartoti jokio bintavimo.

Povandeniniai sandėliai

Pirmieji pasaulyje povandeniniai sandėliai bus įrengti Meksikos įlankoje, netoli St. Peterburg, JAV-se, ir juose galės būti laikomas skystas kuras, vanduo, maistas, medikamentai. Sandėliai bus daromi iš nylonu sustiprintos gumos. Juos gamina Firestone Tire & Rubber Bendrovė. Jie ypač naudingi atominio karo pavojui.

Elektrinis skustuvas be elektros

Remington Rand bendrovė išrado elektrinį skustuvą, kuris gali veikti be elektros srovės: prie jo yra baterija, kurią galima prikrauti iš srovės ir pakliau naudotis iki trijų savaičių.

BENDRAS APDRAUDIMAS

Automobilių, įmoninėje buvimas, gaisro, gyvybės, bendras atsakomybės (Liability) ir kt.

E. A. KLINE

175 West Jackson Blvd., CHICAGO 4, ILL. Webster 9-4380 Namų tel. Linden 4-6104

DAINA CO

Sav. inž. A. Semėnas

- Televizijos • Radijai,
- Fotografai • Plokštelės,
- Elektriniai virtuvės prietaisai
- Elekt. laikrodžiai,
- Rašomosios mašinitės,
- Radijo ir TV lemputės,
- Viesiosios antenos,
- Baterijos • Dėlės,
- Vėdinčiai • Vėdinčiai,
- Elektros lemputės

PARDAVIMAS - TAISYMAS
3321 S. Halsted St. - CL 4-5665
Atd. 9-6. pirm. ketv. 9-9. Sekm. vid.

FRISTATOM
Visokių Rūšių
STATYBAI
IR NAMŲ
PATAIŠYMU
MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASY LITVINAS, Pres.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai

— ★ —
Raštinė atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

VESINTUVAI, TELEVIZIJOS

Įsigytingai ir nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoje \$3.00, už dirbtuvės darbą — \$10.00 ir dalyvauju paskelbiantis lempoms.

J. M. I. G. L. I. N. A. S.

2549 W. 69th St. II A. PR 6-1065

Remkite dien. Draugą!

APDRAUSTAS SAUGUMAS - PELNINGI PATARNAVIMAI

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASS'N

6245 So. Western Ave., Chicago, Ill. Telef. GROvehill 6-7575

ATDARA: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

\$600 IKI \$1500 NUOLAIDOS ANT NAUJO 1960

Chrysler — Plymouth — Imperial

Daugybė gerų visų išdirbysčių vartotų automobilių
Galima nupirkti be pinigų — išsimokėjimais

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER—PLYMOUTH—IMPERAL—VALIANT
SALES — SERVICE

4030 Archer Avenue, Chicago, Illinois
Didžiausia ir teisingiausia lietuvių automobilių įstaiga

NAUJŲJŲ MADŲ

Kampinės sofas ir kitokie baldai

\$99.95 už abi

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Savininkai

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 West Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atidara pirmadieniais ir ketvirtadieniais 9-9 val., kitomis dienomis 9-6. Liepos ir rugp. mėnesiais sekmd. uždaryta

TAUPYKIT TEN, KUR MOKAMAS AUKS. DIVIDENDAS

MIDLAND SAVINGS

Ant visų taupymo sąskaitų

4 1/2%

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Ant Bonus sąskaitų

5%

4038 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILL.
Phone: LA 3-6719

Kiekviena sąskaita iki \$10,000 yra apdrausta Federalinės valdžios Draudimo Įstaigoje.

AUGUST SALDUKAS, Prezidentas

TV — RADIJAI — HI-FI — STEREOFONINIAI HI-FI, VOKIŠKI ORO VESINTUVAI — AIR-CONDITIONING

FRANK'S Television and Radio, Inc.
SALES & SERVICE Sav. P. Kersis, P. Endzels, J. Bendoraitis
3240 South Halsted Street Tel. CA 5-7252

PERKRAUSTYMAI - MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiais:

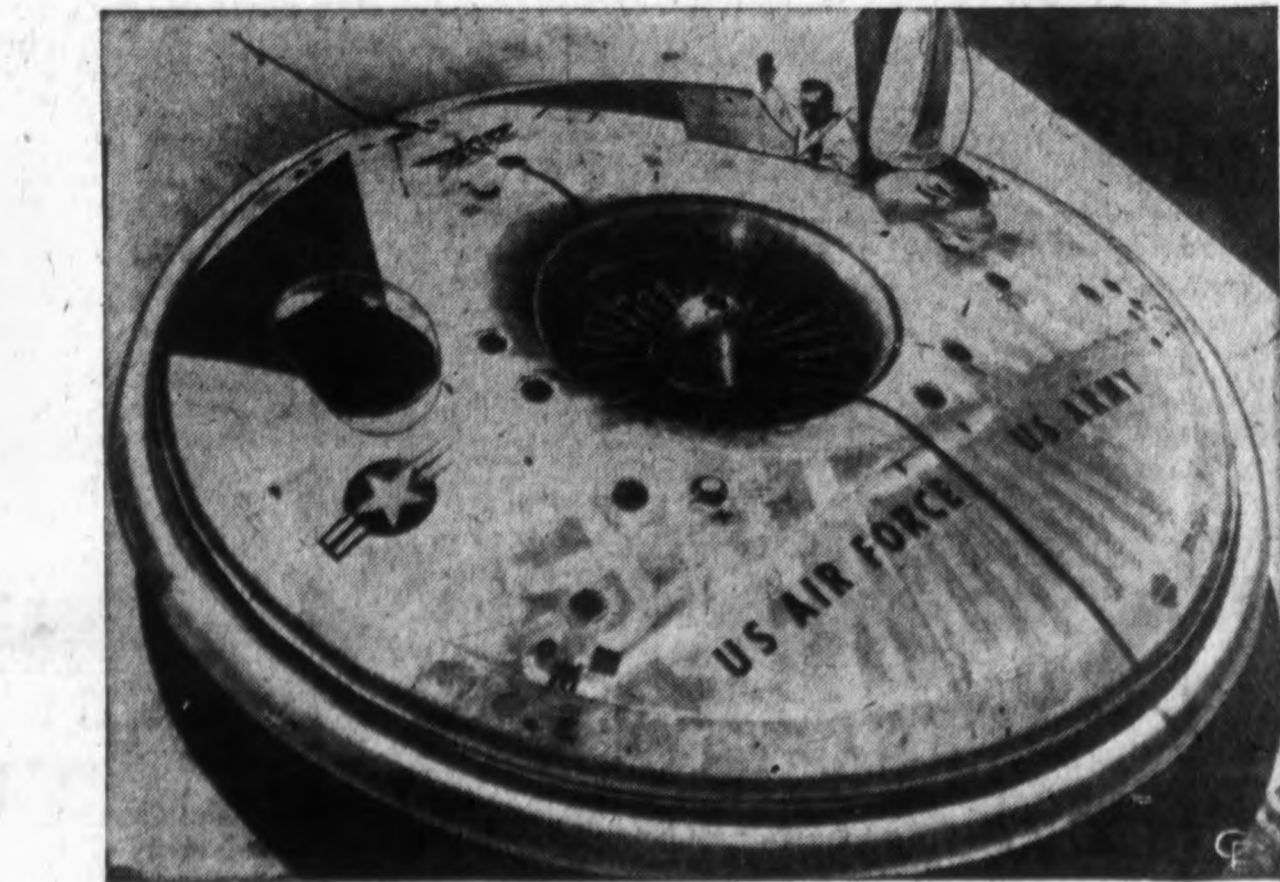
ANTANAS VILIMAS
3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas FRontier 6-1882

MOKAM AUKSTUS DIVIDENDUS ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ!

INDELIAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00
Paskolos ant namų nuo vieno iki dvidešimties metų — lengvais mėnesiniais atmokėjimais.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. CHARLES ZEKUS, Sect'y LA 3-8248

VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4:30; Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak. Trečiadieniais uždaryta

Skrandanti lėktuvė, kurią JAV Gynybos Departamentas gamina Kanadoje, Avro Aircraft Ltd. bendrovės fabrikuose. Tam reikalui paskirta \$10,000.00. Tas įtaisas gali pakilti tiesiai aukštyn, palikomas oro stulpo, o paskiau skristi į visas puses.

LIETUVOS ISTORIJOJ KLASTOTOJAI

PR. PAULUKONIS, Worcester Mass.

Istorinis likimas visą laiką, nuo pat pradžių iki pastarųjų dienų, lietuvių tautai buvo nepalankus. Lietuviai, apsigyvenę ant didžiulios kryžkelės, einančios iš Vakarų į Rytus ir priešingai — iš Rytų į Vakarus, nuolat būvę didžiųjų imperalistų užkariavimo tikslu, anksčiau germanų, vėliau slavų. Pateisinti savo žygius griebėsi klastoti Lietuvos istoriją.

Pirmieji klastotojai buvo vokiečiai

Vos tik spėjo peržengti istorijos slenkstį lietuviai, tuoj pat susidūrė su galinga Vakarų Europos karine jėga, kryžiuočių ir Livonijos ordinais, kurie kilnių krikščionybės skleidimo misijų pridanga buvo pasiryžę užkariauti Lietuvą, bet, susidūrę su nepalaužiamu lietuvių atkaklumu ginti savo krašto laisvę, nesupratę, kad ir pagonys gali tiek gerbti laisvę ir bevelyti geriau žūti, negu vergiją pakeisti. Neįvertindami lietuvių žūtbūtinio laisvės kovų ir norėdami pateisinti savo grobiamuosius žygius prieš Lietuvą, vokiečių kronikieriai yra prirašę galybės įvairių nesąmonių apie lietuvių.

Ir 1931 m. Hitleriui tapus Vokietijos kancleriu ir pradėjus vokiečių nacių ekspansijos politiką, kilo reikalingas suklasotos istorijos faktais pateisinti Rytprūsijų valdymą ir preferencijas į Klaipėdos kraštą. Jie anksčiau vokiečių istorikai aiškino ir įrodinėjo, kad Rytprūsiai prieš kryžiuočių ordino atsi-kraustymą buvo lietuvių giminių priūs, kaip pirmųjų gyventojų, apgyventi, tai nacių istorikai pradėjo aiškinti, kad rytprūsijų pirmųjų gyventojų esą vokiečiai, o lietuviai esą ateiviai atvykę XIV—XV a. Net lietuviškus vietovardžius suvoktino. Dabar vokiečių darba Rytprūsioje tęsia imperialistai rusai.

Prie vokiečių prisidėjo lenkai

Lenkai, pasimaginę didelių Lietuvos valdomų plotų, įvairiomis suktomis sutartimis bandė teisiskai prisijungti Lietuvą, kol pagaliau visokių gudrybių ir prievartos keliu 1569 m. Liubline turėjo lietuviai pasirašyti uniją su lenkais, kuri šiu dienų tarptautinės teisės terminologija reikštų ne ką kitą, kaip plačia prasme dviejų valstybių federaciją. Lietuva pasiliko visas atskiros valstybės institucijas (įstatymai, kariuomenė, iždas ir vyriausybė), tačiau lenkų politikai, paskui juos ir istorikai, pradėjo skelbti, kad po Liublino unijos Lietuva kaip valstybė nebegzistavusi, o buvusi tik Lenkijos atskira provincija. Šių sugestijų įtakoję, nors ir labai patriotiškai parašyta, devynių tomtų istorija inž. Teodoras Narbutas baigia Liublino uniją, išsireikšdamas, kad čia jis, kaip Lietuvos istorikas, pasilaužęs savo plunksną. Taip pat ir Simanas Daukantas savo didžiąją Lietuvos istoriją baigia Liublino uniją. Lenkų istorikų paskleisti klaidinančių žinių dėka šiandien Amerikos mokyklose mūsų jaunimas turi mokytis iškraipytą Europos istoriją, liečiančią Lietuvą ir Lenkiją.

Kai 1920 m. lenkai užgrobė Vilnių, kilo naujas reikalas kraipyti ir falsifikuoti istorijos faktus, kad galėtų pateisinti savo grobionišką žygį. Jie ir emigracijoje gyvendami, nesiliauja klastoję Lietuvos istoriją. Štai seniai teko skaityti, kaip vienas lenkų a la istorikas, rašydamas apie Žalgirio mūšį, įrodinėjęs, kad Jogaila buvęs kilęs iš lenkų valdovų Piastų giminės.

Šiandien ir gudai pareiškė pretensijų prie Lietuvos isto-

rijos, girdi, Lietuvos kunigaikščiai buvę ne kas kitas, kaip Gudijos kunigaikščiai, Lietuvos sostinė Vilnius esąs grynai gudų miestas.

Rusai daugiausia sūkdastojė Lietuvos istoriją

Kai prasidėjo atkaklios kovos tarp Lietuvos ir Maskvos dėl įtakos rusų žemėse ir įsigalėjimo Pabaltijje, Maskvos carų įsakyti metraštininkai pradėjo kraipyti Lietuvos gyvenimo įvykius. 1795 m. užėmę Lietuvą, brangiausią Lietuvos istorinę medžiagą, Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio kanceliarijos archyvą — Lietuvos Metriką išgabeno į Maskvą. Rusų istorikai išsinešė Lietuvos Metriką ir jiems nepažeidžiamus dokumentus pašalino. Nors Maskvos sutartimi 1920 m. buvo bolševikai pasižadę grąžinti Lietuvos Metriką, bet dėja, jos negrąžino. Ir taip tikriesiems Lietuvos praeities tyrinėtojams — lietuviams istorikams — tas vertingas archyvas ir liko neprieinamas.

Prasidėjus rusinimo bangai, rusofilai pradėjo skelbti net tokias istorines nesąmones, kad lietuviai esą tie patys rusai, tik sulenkėję, tad rusinimo ir pravoslavavimo akcija reikią juos "atversti". II Pasaulinio karo metu teko vienam Vokietijos fabrike susitikti su nacių pristatytu į fabriką dirbti vokiečių etnologu su daktaro laipsniu ir ginčytis dėl lietuvių kilmės. Nors daug jam įrodinėjau, kad lietuviai visai ne slaviškos kilmės, tačiau jis ir liko abejojęs.

Visai iš pagrindų perdirta ir suklustota Lietuvos istorija dabartiniai lietuviai okupantų. Maskvai pasidavę lietuviai J. Jurginis ir J. Žiugžda visa tai, kas lietuviui yra brangu ir kilnu Lietuvos praeityje, yra sumaišę su purvais, o lietuvių tautos priešai rusai ir tautos išdavikai išaukštinti. Visi lietuvių tautos žygiai ir darbai, jų aiškinimai, atlikti tik su rusų tautos pagalba, ir Lietuvos padalinimas bei rusifikacija skaitomi dideliais lietuvių tautos laimėjimais. Visi carinės Rusijos žiaurumai Lietuvoje, kaip Kęstaičių bažnyčios uždarymas, Kražių skerdynės, lietuvių trėmimai į Sibirą yra nutilimi. "Aušros" ir "Varpo" laikų visi lietuviai veikėjai laikomi dideliais caro valdžios rėmėjais. Nekalbant jau apie laisvės kovų ir Lietuvos nepriklausomybės laikų subiaurojimą.

Ir patys lietuviai prisideda prie klastotojų

Jei svetimačiai ir lietuvių tautos priešai imperialistiniais sumetimais iškraipė jos praeities faktus, tai suprantami jų tikslai, bet kaip pateisinti pačius lietuvius veikėjus, patriotus, žurnalistus, kurie savo atsiminimuose, istorinėse apžvalgose ar šiaip polemikuose straipsniuose iškraipė praeities faktus. Jie, prisigėrę politinės neapykantos, perdėdai iškeičia savo partinių draugų nuopelnus, o politinius priešus juodina ir su purvais drapsto. Siekdami suniekti savo pasirinktą auką, graibstosi įvairių nekritiškų svaigėjų, vieno kito atsakomingo asmens iškraipytą pasakytų minčių, kartais nesigėdiję panaudoti net jų pačių argumentų, kuriuos vartoja šiandienykštis Lietuvos okupantas suniekti tautos laisvės veikėjus bei kovotojus.

Tik čia tas skirtumas, kad priešas visas lietuvių politines grupes vadina caro pataikūnais, vokiečių kolaborantais

Aleksandro pusgraišiai; iliustracija J. Kario knygos apie senovės lietuvių pinigų

bei fašistais, o mūsų šiais tuos kaltinimus nukreipia į savo politinius priešus. Net aprašydami didžiausio atsikuriančios Lietuvos valstybės heroizmo laikotarpį — Lietuvos nepriklausomybės kovas, labai mažai randa vietos to laiko tautos karžygiškumui iškelti, o daugiau paskęsta kitų asmenų kaltinimuose, smerkimuose ir juodinime. Asmenys, kurie aukščiausių Lietuvos teisingumo organų išiešinti, iki šiol vis dar purvais drapstomi. Ir tai daroma, vardan "istorinės teisybės", kad tie taip "svarbūs" faktai nebūtų užmiršti, kad iš jų "pasimokyti" dabartinis mūsų jaunimas. Tokiu darbu viena ranka griau name, ką kita esame pastatę.

PIRMOJI SAULĖS MOKYKLA PANEVŽY

Atsiminimų pluočtelis

J. NARČNE, Steubenville, Ohio

— Mamyte, greičiau! Kunigas Stakauskas ateina! — žiūrėdamas pro langą sušukau motinai.

Greitos kanaaninko kojos jau žengė pro slenkstį į mūsų salionėlį, o mama vis dar kuis-tėsi miegamajame kambaryje.

— Sveika gyva, panele, tarp gražių gėlių užaugusi — prabilino jis mane gerai nusiteikęs. — Tai kaip čia tokią daugybę jų užauginai? — ir nebe-laukdamas mano atsakymo, paklausė, kur mama?

Čia pat ir mama atskubėjo, jau sūspėjusi persirengti ir pasiūkuoti. Prasidėjo šnekos ir man palengvėjo ant širdies: juk su kunigais maži juokai, gali ir katekizmo pasiklausti, kai nebėra apie ką kalbėti su mokiniais... Aš jau norėjau šmukštelėti ir darželį, kai stailga kanaaninkas mane sustabdė: — Štai, aš prie panelės Janinos turiu reikalą. Dėl to ir atžingsniau per visą Jūsų ilgą Ramygalos gatvę.

Aš visa nutirpau. Na, jau čia ne prieš gera... Kažin ką dabar pasakys! Įtempiau savo klausą.

— Tai matote — ramiai pradėjo jis — reikalias yra labai svarbus. Rusų valdžia leido Senamiesčio Smėlynėje atidaryti mūsų savo lietuvišką mokyklą. Tai bus pirmoji Saulės dr-jos mergaičių mokykla Panevėžyje. Tai gi, patalpas jau yra — tai parapijos dviejų aukštų namai. Kuro taip pat užteksime. Visa bėda, kad neturime mokytojos. O rusai, tik patvirtinę mokytoją, išduos mums leidimą atidaryti mokyklą. Tai va, aš ir pagalvojau, kad vienintelė mūsų abiturientė, panelė Janina, kuri sugebės dėstyti lietuvių kalbą.

Mano širdis smarkiai plakė. Jutau, kad paraudau iki ausų. Pasiryžau gintis nuo staigaus "užsiplūlimo".

— Betgi, kunige kanaaninke, aš patį nemoku kalbos, kaipgi aš kitus mokysiu!

Kun. Stakauskas primerkė vieną akį ir sako!

— Mano žiniomis Jūs, panele, mokėtės pas Jablonskį (Rygiškių Jonas) gimnazijoje, o ir dabar mokėtės drauge su lietuvišiais — seminaristais gramatikos ir istorijos. Kad ir slapta yra jūsų toji kuopelė, tačiau, tūbinie man leista čia, šioje vietoje pasisakyti ir jus pagir-

tyvairių minėjimų švenčių proga rašome ir kalbame ir kviečiame mūsų jaunimą mokytis iš savo tautos praeities garbingų žygių, bet dėja, kai pradėdame garbingus tautos žygius aprašyti, jie visai nebeatrodė garbingi, bet atvirkščiai — smerktini. Tad iš ko jaunimas turi mokytis.

Nenuostabu, kad daugelis jaunimo visai nenori domėtis lietuviška veikla, nes partinės rietenos, šmeižtai juos, brendusius visai kitokiose kultūrinėse sąlygose, atgrasė.

Vis tik ties šiuo klausimu reikėtų ne vienam rimtai susimąstyti, kur mes tokiu keliu einame ir ko siekiame, ar kartais neprišidedame prie savo tautos okupantų darbų?

ti. Tai gi, girdėjau, kad varotės gerai ir rašote diktantus be klaidų.

— Bet, kunigėli mielas, mes tik iki velksnažodžių esame išėję. Dargi visos gramatikos — nemoku... Tai neįmanoma! — desperatiškai aš ginčijausi.

— Na, ne taip jau blogai! Jūs žinote, kad mokytojas tik viena pamoka už savo mokinį gudresnia. Ir viskas gerai. Tik vieną pamoką toliau pasivarykite — juokėsi kanaaninkas.

Bet man neberūpėjo juokauti. Gerai jam, kai pamokų nereikės dėstyti, o man...

— Aš taip negaliu, mama! Aš neturėsiu drąsos... Mamyte, suprask!... — su viltimi žiūrėjau į mamą.

— Tikrai, kun. kanaaninke, ji tik dabar iš gimnazijos suolo. Jai šešiolika metų. Tokia smulkutė, dar neužaugo kaip reikiant. Ją vieną teturiu, tai galvojau duoti gerai palisėti po tų sunkių išleidžiamųjų egzaminų. Tepasidė namie, tepaskaito knygy iki valios.

Gatava buvau išbūčiuoti mamą! Atostogų vilionės vėl apsisojosi man...

— O, liks laiko ir jos skaidytumui. Juk mokykloje tik iki 2 val. Prisibus ir namie. Pusiamiesčio Smėlynėje atidaryti mums savo lietuvišką mokyklą. Tai bus pirmoji Saulės dr-jos mergaičių mokykla Panevėžyje. Tai gi, patalpas jau yra — tai parapijos dviejų aukštų namai. Kuro taip pat užteksime. Visa bėda, kad neturime mokytojos. O rusai, tik patvirtinę mokytoją, išduos mums leidimą atidaryti mokyklą. Tai va, aš ir pagalvojau, kad vienintelė mūsų abiturientė, panelė Janina, kuri sugebės dėstyti lietuvių kalbą.

Mano širdis smarkiai plakė. Jutau, kad paraudau iki ausų. Pasiryžau gintis nuo staigaus "užsiplūlimo".

— Betgi, kunige kanaaninke, aš patį nemoku kalbos, kaipgi aš kitus mokysiu!

Kun. Stakauskas primerkė vieną akį ir sako!

— Mano žiniomis Jūs, panele, mokėtės pas Jablonskį (Rygiškių Jonas) gimnazijoje, o ir dabar mokėtės drauge su lietuvišiais — seminaristais gramatikos ir istorijos. Kad ir slapta yra jūsų toji kuopelė, tačiau, tūbinie man leista čia, šioje vietoje pasisakyti ir jus pagir-

lytė, su ja smulkiau išsikalbėsite ir duosite savo atsakymą. Likite sveikos!

— Mama, mamyte! — su ašaromis puoliau jai ant kaklo. — Ką tu darai su manim... Toje mokykloje mokinės bus vyresnės už mane pačią. Ką aš su jomis darysiu!.. Vienas nemalonus...

Sugrįžęs tėvas iš įstaigos, mačiau, buvo susirūpinęs ir priekaištingai sakė motinai:

— Kiek čia to žvirblio yra! Ir reikia gi tokį sunkų darbą ant jos užkrauti... Juk gerklės džiova gali gauti mergaitę. Ką gi tu manai, motin?!

Ir jis paėmęs mane ant rankų nešiojo po kambarį. Ilgos mano kojos tabalojo žemiau tėvo kelių. Tik stipriai prisipaudžiau prie jo, kaip kačiukas. Buvo ramu jo apsaugoje ir gera klausytis jo žodžių. — Žinai, jeigu Jancė susirgtų, aš turbūt, laukais išbėgiau, nebeįstūrėčiau...

— Matai, Jonai, ne vien tik lepinimo reikia mūsų vaikui.

Mačiau, kad motina kitaip galvojo, ir jos nusistatymas buvo kietas.

Jutau, kad slystu iš mielo glėbio žemyn, vis žemiau, kol kojos pasiekė žemę...

— Tai vaikas, ne mokytoja — kalbėjo Salomeja Stakauskaitė savo broliui, parėjusi iš mūšų.

— Na, nenusimink, Saliute! Kartais ir vaikai padaro didelius žygius. Šiuo atveju Janina išgelbės padėtį: matau, kad mes tikrai šiomet atidarysime mokyklą.

Sutartą dieną, kaip parduotoji nuotaika, nuleidusi galvą, šlepsėjau per Nevėžio tiltą į Senamiesčių tiesias į mokyklą. Tai buvo 1911 metų niūri rudens diena. Mokykloje radau susirinkusias mergaites labai įvairaus ūgio, įvairaus amžiaus ir sugebėjimų. Man buvo pavesti pirmas ir antras skyriai, kurie tilpo viename erdviame pirmojo aukšto kambaryje. Antrame aukšte buvo trečias ir ketvirtas skyriai, kur mokytoja panelė Marija Araškevičiūtė-Ladukienė (dr. Halinos Montvilienės motina).

Dėl labai skirtingo pasiruošimo man teko tuojau pat padalinti pirmąjį skyrių į dvi grupes. Pasidarė trys atskiri vietnetai. Buvo nepaprastai sunku iš karto dirbti su trimis mergaičių būriais: su vienomis — žodinė pamoka, tuo pačiu metu kitoms diktuoti, o trečiosios turė rašyti darbą ir kūrį taip pat reikėjo žvilgtelėti.

Motina matė, kokia pavargusi grįždavau namo. Paruošdavo man didelį bifteką ir biudą saločių. Pavalgiusiai liepdavo atsisėsti.

Jau atrodė, kad pradėdu įeiti į pastovesnes darbo sąlygas. Bet, štai, visai nelauktai atėjo į mokyklą daug suaugusių merginų iš kaimo... net iki 25 metų amžiaus! Nusiminiau jas pamatęs... tai vėl naujas vargas!

— Mūsų ūkininkai, kol klaučių neuždarys į tvartus, nesius vaikų į mokyklą, — šaipėsi kanaaninkas, kuris dažnai apsilankydavo mūsų klasėje.

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIJAI, EL. F. VESINTUVAI
Pardavimas-tašymas. Sek. uždaryta

ADOMAS VAITKEVIČIUS

Anglių ir Alyvos
Patarnavimas

Telef. REpublic 7-5803
Visų rūšių apšildymo sistemos
Įvedimas, perdirstimas ir
patalpinimas
Greitas, sąžiningas ir pigus
patarnavimas

ATLAS FUEL CO.
ATSTOVAS
4919 So. Paulina Street
Tel. PROspect 6-7960

Tos naujokės buvo smarkiai atsilikusios ir nebetiko nei į vieną grupę, nei į vieną skyrių... Tiesiog desperacija! Turėjau jas pakviesti vakarais į savo namus, kad nors kiek jos pasi-vytų... O čia dar daugybė sąsiuvinų taisyti — vis rašto darbai. Turėjau iš viso apie 30 mokinių.

Nebeliko man laisvalaikio knygoms skaityti, kurias labai mėgau. Neakal nusiteikusių ramino mama: — Nenusimink, vaikel! Ne už kalnų ir Kalėdų atostogos. Išleisiu tave į Vederovčinos dvarą pas vaikus, bus (Nukelta į 6 psl.)

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujojo Anglijoje, iš stoties WLYN, 1360 bangos, veikia sekma dienomis nuo 1:30 iki 2:00 val. po pietų. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtes pasaka. Programą veda Steponas J. Minkus. Biznio reikaliais kreiptis į Baltic Florists — Gėlių bei dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN-8-0489. Ten gaunamas ir Draugas.

MOVING
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063
R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toll. Miesto leidimai ir pilna aprauda.

PALENGVINTAS SIUNTIMAS

Išplokate per 3 mėn. už prekes, supirktas pas mus. Kviečiame atsilankyti. Pirmoji lietuviška bendrovė J.A.V., siunčianti Jūsų atneštus daiktus į Lietuvą.

PATRIA

GIFT PARCEL CO.
3741 W. 26th St., Chicago 23, ILL.
CR 7-2126

Duona ir įvairias skoningas
bultutes kepa
BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lithuania Avenue
Pristatome į visas krautus ir
restoratus, taip pat išsiunčiame
ir visus artimuosius miestus
Tel. CLiffside 4-6376

Pirkite Apsaugos Bonus

CRANE

SAVINGS AND
LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%

NEŠA INVESTAVIMO SĄSKAITOS

Mokami nuo vasario 1 d., 1960

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIDICIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio 1 lepos m. 1 d.

VALANDOS: PIRMAD. IR KETV. 9 v. r. iki 8 p.p.
ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 p.p.
SEŠTAD. 9 v. r. iki 12 val. d. Trečiad. uždaryta.

Lietuvių Prekybos Namai

Naujausi Svečių Kambario Baldai

IŠ ITALIJOS

Didžiulis pasirinkimas svečių kambario, valgomojų, miegamųjų, televizijos aparatų, virtuvėms šaldytuvų, pečių, formica stalų.

Puikiausios sofos importuotos iš Italijos su travertino marmūro staliukais nuo \$100—\$250

Foam Rubber kėdės, patogios ir modernaus stiliaus po \$49.00

Komodos su veidrodžiais, likusių nuo setų, po \$49.00

Puikiausios svečių kambario stalinės lempos, įvairių spalvų, po \$3.00

9x12 Nylon kilimai, po \$29.00

7 dalių valgomojo kamb. baldai, riešuto medžio \$149.00

3 dalių riešuto medžio miegamieji su šlifutu stiklo veidrodžiu \$149.00

Šaldytuvai-Frigidaire, Gen. Electric po \$175.00

Virimui porcelano pečiai, po \$99.00

Brangių kilimų pavyzdžiai, 27x54, vertės po \$25, dabar \$5.00

Didžiulis pasirinkimas sofų, valgomųjų, siena nuo sienos kilimų, vokiškų importų radijų ir fonografo.

Visos prekės be brokų, be sugadinimų. Jaunavedžiams viskas vieniems metams išmokėjimui be procentų.

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ
VISKĄ PERKA PAS LIEPONI.

FURNITURE CENTER, INC.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

3207 So. Halsted St. Tel. VICTory 2-4226

VAL.: Pirmad. ir ketvirtad. 9 iki 9 v.
Kitom dienom 9 iki 6 v.
Liepos ir rugp. mėn. sekmad. uždaryta.

Kai tėtis pametė akinius

JOHN PATRICK GILLESSE

Apie vidurį didžiosios depresijos ir laike mano mokymosi, gyvenant krūmokšniais apaugusioje provincijoje, tėtis "pametė" akinius.

Jėgū jūs galėsite patikėti manimi kai pasakysiu, jog laike dešimties depresijos metų mūsų provincinėje ir ūkiškoje aplinkumoje netgi ne vienas vaikas nenuejo pas dentistą, tad jums, galbūt, jau bus suprantama, kodėl ir mano tėtis apie naujus akinius ne pagalvoti negalėjo.

Albertoje tuo metu buvo mokama septynis centus už iškūlimą bušelio kviečių. Plius prie to — dar įvairių išlaidų ir daugybė darbo, pakol bušelis kviečių užauginamas. Reikėjo paruošti dirvą, pasėti, nuplauti, pristatyti į elevatorius. Be to, reikėjo pirkti šniūro pėdams risti, kurio svaras kainavo 1 centas. Na, o iškūlus — teguadavom už bušelį tik 20 ct.

Gal bus labai keista ir net juokinga, bet depresijos metais būvo ir šitokių kuriozų. Vieną kartą mes išsuntam į turgų tris jautius, kurie kartu svėrė 3,750 svarus. Tai, atrodyt, gana didelis kiekis jautienos mėsos ir tai turėtų duoti ūkininkui gražaus pelno. Deja, iš to "biznio" ne tik pelno neturėjom, bet... nuostolių. Per transportavimo į turgų kompaniją mums dar prisuntė \$1,31 primokėti, nes gautieji už jautius pinigai negalėjo apmokėti transportacijos išlaidų.

Mergaitės, su kuriomis tuomet ėjau mokyklon, bliuskutes dėvėjo pasiūtus iš miltų maišų, jas reikiamai išplovis ir išbaltinus. Vienintelis to meto mediciniškas mokinių priežiūra, kiek atsimenu, tik vienas Medicinės klinikos tarnautojo apsilankymas, patikrinti tolimoj provincijos mokykloje besimokančius vaikus, nes buvo susidarę daug sergančių sugedusiais tonais ir adenoidais.

Po dviejų savaitių buvom nuvežti į esančią už septynių mylių bendruomenės salę ir tenai apie šimtui mokinių iškaroto buvo išimti tonais. Gydytojai turėjo kilnojamosios operacinius staliukus. Mano tėtis — buvo mokinių prižiūrėtojas ir, apskritai, jų padėjėjas.

Aišku savaime, jis nebuvo patenkintas tuo darbu, nes tai buvo tarytum operacinis teatras, bet, ką gi padarysi. Taip buvo įsakyta ir reikėjo vykdyti. Lygiai po vienos valandos, kada tėtis gelbėjo ir mane nugalėtoji už baltos užuolaidos, jau su išimtais tonais, gulėdamas aukštesniam, grubiu keliu buvau vežamas namo — po operacijos. Kiek prisimenu, mama glostė mano išblyškusi ir pamėlusį veidą, kaklą, ramindama ir guosdama. Skaudėjo man išdraskytą gerklę, bet, tik, ne mažiau skaudėjo mamai širdį, matant kenčiantį sūnų.

Nedidelis vežimėlis šokinėjo ir daužėsi į šonus, o karšta Alberto saulė — lydėjo mus mylia po mylios. Po dviejų dienų — aš jau valgiau pilną burną. Ir, kas charakteringa, po tos vargingos ir pusiau primitivios operacijos, nebesirgau jokia liga, reikalaujančia operacinio ar ligoninės gydymo, visą gyvenimą, iki šių dienų.

Šiandien ar taip — tėtis visvien pametė akinius. O ryšium su tuo — man darbo ir pareigų daug padaugėjo. Kasdien, o kas dien turėdavau skaityti tėčiui dienraštį "The Edmonton Bulletin". Jame tuomet buvo daug rašoma apie paslaptingą JAV-bių prezidento Hardingo mirtį ir kitas visokias žinias. Įvairiausius pranešimus ir svarstymus apie tuometinio Amerikos prezidento paslaptingą mirtį tebesinėjo giliai pasamoning dar ir šią dieną, nes

daug apie tai buvo skaityta. Vakarais po vakaro, dažnai — net ligi vėlyvos nakties, įvairias žinias ir aprašymus vis skaičiau ir skaičiau savo tėvui, nes pats negalėjo pasiskaityti, neturėjo akinių. Toks intensyvus skaitymas praplėtė ir mano akiratį.

Ir taip keletas savaitių, o vėliau — ir mėnesių praėjo man būnant "skaitytojo" rolėj. Kartais nenoromis skaičiau, kartais — pritingėdamas, bet — skaičiau. Ką gi padarysi, juk tėtis to norėjo. O jį — aš begaliniai mylėjau.

Jei ne pamestieji tėčio akiniai, gal aš ir šiandien nebūčiau buvęs pergeras skaitytojas, nei pagaliau, kitokių žinių žinovas. Mokykloje skaityti ir, apskritai, mokyti — pritingėdavau, kaip ir daugelis mano amžiaus padauzų draugų.

Kasdien beskaitant tėvui laikraščius, kažkaip juokingai lengvi pasidarė mokyklos skaitymai. O ir žinių į mano galvą prisikrovė tiek, kiek ne vienas iš manųjų draugų ne žinojo, ne girdėjo...

Čia prezidento Hardingo paslaptinga mirtis, čia vykstantis Etijopijos karas, čia kitos — kitokios žinios. Dar ir šią dieną prisimenu iš tų skaitymų, jog etijopieškas prie pavardės priedas "Ras" — reiškia kilminų guma titulą ir kit. Prisimenu aprašymą iš Meksikos, kur bažnyčioje susimušė komunistai su nacionalais ir kitokias žinias, kurios mano brangiam airių kilmės tėvui buvo itin įdomios ir nepraleistos.

Po to praėjo gana ilgas laikas, pakol aš įsitikinau sau, jog kasdieninis vakarinis skaitymas nėra jau toks sunkus ar įkyrus darbas. Tas darbas man net pasidarė labai artimas ir net mėgiamas. Pagaliau, tėčiui dar būnant laukuose, aš jau perbėgdavau akimis dienraštį ir iš antraščių atrinkdavau straipsnius, kuriuos turėsiu tėčiui grįžus skaityti ir kurie, mano manymu, jam bus įdomūs.

Gi mokykloje — taipgi pasidariau daug pažangesnis ir... gabesnis. Geografija — kadaise man buvo vienas iš nenekėniamusių dalykų, gi tada — buvo pasidaręs ne tik pakenčiamas, bet netgi mėgiamas moks las. Kas gi, pvz. nežinotų valstybių sostinių, skaitydamas laikraščius diena iš dienos, kur ty sostinių pavadinimų visad pilna? Mano mokytojas pasidarė labai nustebintas manimi ir manuoju žinių bagažu, kuris buvo itin gausus ypač politinėmis dienos temomis. Ir taip, maždaug, šeši mėnesiai laikotarpio, iš vidutinio, o gal net atsilikusio mokinio — aš pasidariau "pirmuoju"...

Ir po to, pakol aš patyriau, jog tarp mano nesėkmės moksle ir dingusių tėvo akinių būta didelio ryšio, praėjo gana daug laiko. Težinojau iš pradžių tik tiek, kad pamestieji tėvo akiniai, tiesiog, stebuklus padarė manoj mokslo pažangoj.

Pagaliau, tėtis savo akinius rado... Aš nebebuvo reikalingas jam, kaip skaitytojas. Pradėjau tuomet megzti savuosius planus.

Per tą laikotarpį aš pajėgiau netgi šoktelėti vieną klasę aukščiau. Tokiu būdu, kada turėjau tik 17 m. amžiaus, jau baigiau aukštesniąją mokyklą. Stotį į universitetą nebuvo pinigų. Tačiau man tėtis patarė tęsti už akines studijas, korespondencinio būdu. Parašiau laišką University's Department of Extension, pareikšdamas, jog norėčiau pasidaryti laikraštinku arba rašytoju ir norėčiau tęsti studijas korespondenciniu būdu. Labai greitai jie pradėjo man siųsti tekstus reguliariai ir siun

Rugtapiūtė Lietuvoje

tė tol, pakol jaučiausi jau žinąs tiek, kiek norėjau žinoti. Tuomet jau pradėjau pats mėginti rašyti, kurti.

Rašiau ketvirtą mėnesių, niekam savo rašinių nesiusdamas ir nerodydamas. Tik nedrąsiai užsiminus tėvui, "jog... nesiseka, jo padrasintas, vėl pradėjau rašyti. Ir pradėjau, pasakyčiau, nepaprastomis temomis, kurių ne pats gerai nepažinojau. Parašiau rašinį apie muskratį gaudymą spastais ir pasiūniau atitinkamam magaziniui. Redakcija laiku padėjo ir (o koks nustebimas!) — prisuntė 4 dol. honoraro už rašinį. Kiek vėliau — tos pačios redakcijos buvau aplinkytas su 6 doleriu čekiu už rašinį kaip gaudyti raudonąsias lapes...

Entuziazmas buvo didžiausias. Pradėjau tokiomis temomis siųsti redakcijai rašinį po rašinio, nurodydamas ir aiškindamas kaip gaudyti įvairiausių žvėris, žvėrelius, pradedant erminiais, baigiant martenais...

Deja, redaktorius sugrąžino man juos visus atgal. Jis pasiūlyto perkrautas manąja medžiaga. Tačiau, nežūrint ir šitokios, man nepalankios, staigmenos, jutau, kad kažkas atsitiko manyje. Tarytum kokia magiška transformacija iškaroto mane pastūme, o gal ir padarė... rašytoju.

Dabar savo mėgiamausio plunksnos darbo, atrodė, niekam ir už jokius turtus neatidučiau ir jo neišsivadėčiau.

Ir kaip gi nebeįgausi žmogus šitokio impulso ir tokios nuotaikos? Kai baigiau devynioliktus metus amžiaus, gavau pirmąjį tokio dydžio honoraro čekį, sumoj \$1,000 už novelę. Tai buvo premijinis čekis, nes su savo kūriniais dalyvavau novelės konkurse ir jį laimėjau. Tas čekis mūsų gyvenime ir mūsų ūkyje — buvo, tiesiog, magiškas. Jis pastatė mūsų senąjį žemės ūkį ant kojų ir suteikė jam tolesnę egzistencijos pagrindus.

Ir kada mano mylimas tėtis smarkiai susirgo ir buvo paguldytas į ligoninę (iš kurios, deja, jis nebeįėjo), man apsilankius pas jį ir mums besišnekučiuojant kaip sūnui su tėvu — rimtai ir iš širdies, tarp kita ko, aš pasakiau, jog, kaip ten bebūtų, aš vis dėlto turiu būti dėkingas tam įvykiui, kada tėtis... buvo akinius pametęs.

Tuomet pro apkepusias tėčio lūpas prasiveržė didelis pasitenkimo šypsena ir jis pasakė: — Ach, tie akiniai... Jūs buvau palikęs daržinėje ir motina juos rado... Rado už savaitės laiko... Tada, matydami kaip tau nesiseka mokykloje, pasitarė abu su motina ir — nu tarėm apie rastus akinius tau nieko nesakyti. Tikėjomės, kad nepakenks, bet greičiau padės, tau kasdieninis skaitymas. Ir mes džiaugėmės, kad savo galvoje neklidom. Tu, veikeli, padarė labai didelę pažangą.

Pirmoji Saulės Mokykla

(Atkelta iš 5 psl.)

tau linksma ir gera. O vasarą važiuosime abidvi į Liepoją, prie melynios jūros, ten maudysimės, nuogsime saulėje ir tu taip pasitaisysi, kad tavęs nebepažins Panevėžyje. — Ji mane prajuokindavo, pralinksmindavo. Atsimenu, ir tėvelis, pareidamas iš tarnybos, vis parnešdavo "gastinčiaus" kokį saldumyną ar "cukerką"...

Mano diėkės mergaitės, bežiūrdamos į sunkusį mano veidą, nulekdavo, nuplansdavo ir bažnyčią per mažą dešimties minučių pertrauką. — Mokytojęle brangioji, nesupykite! — užduosios aiškindavosi jos man, — mes sukalbėjome poterėlį už jus, kad Dievulis duotų sveikatos tvirtai suaugti...

Ar aš galėjau pykti, kad jos pertraukų metu bėgioja į bažnyčią šia ir kita intencija pasimelsti?

Tik kartą jų paklausiau: — Ar mylite mane, mergaitės?

Tada jos apsikabinusios mane, nešiodavo ant rankų klasės kambaryje: — Mokytojęle mūsų, lelijėle mūsų!

Nesipriešinau, ir negalėjau pykti ant jų, nes aš pati jas jau mylėjau... Su dideliu pasitenkinimu pasakojau savo kolegoms seminaristams, kaip mano mergaitės sugrūbusiomis nuo darbo rankomis, vos vos plunksnakočių išlaikydamos, bet visos nosinės balses gerai parašo diktantuose, o gramatikos nagrinėjant.

moksle ir tai gana greitai laiku. Dievė, padėk tau ir toliau...

Tai buvo paskutinis mūsų pasikalbėjimas ir jo neužmiršiu visą gyvenimą. Tai tėčio paslapties atidengimas. O toji paslaptis — man daug padėjo.

Tėtis mirė tą pačią dieną... Iš "Our Sunday Visitor" Canadian Edition. SuNetuvino: Pranas Alšėnas.

nėjimą, kaip žirniais beria — taip greit ir lengvai joms eina.

Džiaugsmo joms pačioms buvo, kaip jos suprasedavo ir įsivandavo mintį, kai sugebėdavo be klaidos parašyti, gerai perskaityti, padeklamuoti, ar gražiai padainuoti. Jos pykdavo ant mažųjų, kai tos keldavo triukšmą:

— Citite varlės, — pribėgdavo prie trukšmaujančio suolo 25 metų Špokaitė, — aš jus priimėsiu, jeigu neklusysite mokytojos...

Atrodė, kad diėkių jos bijojo daugiau, negu manęs. Nežymiai, laikui bėgant, suaugusios merginos liko mano užtartytojos, pagelbininkės ir aš prie jų prisirišau.

Mažos išdykėlės jausdavosi laimingos kada su jomis išėdavau ant Nevėžio ledo pačiuožti, čia pat mokyklos pakalnėje.

RECEPTAI

Kai Jūs duodat mums receptą, mes duodam Jums pažadą — galite būti užtikrinti tais dalykais: patyręs, sąžiningas paruošimas, patenkinami vaistai, vienodos, teisingos kainos.

Galime tikėtis malonumo Jums patarnauti?

DARGIS VAISTINĖ

CHARLES DARGIS.
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HFemlock 4-6050

California Beauty Salon
2751 W. 71st St. Tel. Hemlock 4-0271
SPECIALIAI
Kerpami natūraliai garbanuoti plaukai. Individualiai pritaikomas plaukų sušukavimas, Silver blinding, švelnūs, natūraliai atrodantys pusmetiniai.
Antrą, trečią ir šeštą iki 5 val. vakaro Ketvirtį ir penktą iki 9 val. vakaro. Pirmadieniais uždaryta.
BARBARA ROGO, Savin.

NAUJAI ATIDARYTA MODERNIŠKŲ BALDŲ KRAUTUVĖ
MARQUETTE FURNITURE CO.
Antanas Peškys ir E. V. Zukauskas, savininkai
6222 South Western Ave. (prie 63-šios)
Chicago 36, Ill. Telef. PRespect 8-8526
Baldai: VALGOMIESIEMS, MIEGAMIESIEMS, SALONAMS, LEMPOM, MATRACAI, SOFOS, FOTELIAI, STALIUKAI, MIEGAMOS SOFOS, VESINTUVAI, VOKIETI RADIO APARATAI SU FONEFONU IR DE IR KL.
Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 6 v. vak. Pirim. ir Ketv. nuo 9 v. r. iki 9 val. vak. ir sekmd. nuo 2 val. p. iki 6 v. vak.

Tada permusdamos kita kita, būti panašios į M. Pečkauskai-kibą ir mano rankas: "Aš su mokytoja! aš noriu su mokytoja!" Iš jų prisimenu Kunskaite, Pridotkaitę, Masiūlytę, Vaitelaitę — Mačiūkiene (dantų d-rę.)

Ta proga kanaaninkas J. Stakauskas rašė savo seseriai, studentei į Varšuvą:

"...tu, Saliute, vis klausai, kaip mokykloje? gi vyresnės davat-kauja, o mažylės padus plėšia ant ledo drauge su savo mokytoja... Laukiau, kada prasidės tavo atostogos ir tu atvyksi čia, kad galėtum užimti mergaites paskaitomis ir auklėti jas."

Saliutė! Ji man atrodė tada, kaip šviesi žvaigždė. Didelė idealistė, veikli, gabi. Ji vaidindavo Panevėžio lietuvių megėjų — teatrų kuopelėje. Mėgdavau sekti scenoje jos mielą, gražų veidą, nepaprastai malonų balsą, gražią, aiškią tarėną. Jos vaidinimo partneris, Varcvičius, akių nenuleisdavo nuo jos per visą vakarėlį... Ir aš sau galvojau: Kada gi aš būsiu tokia?

Mūsų mokyklos visos mergaitės susirinkdavo į jos pas-kaitas. Manau, kad jos turėjo

— Kad aš galėčiau būti tokia, kaip Saliutė! — pasiguosdavau mamai.

— Nenusimink! Kai būsi studentė, ir tu būsi tokia pat veikli ir drąsi.

Ir vėl nuramindavo mane motina, vėl sužibėdavo man atei-ties viltys... Paėmusi pieštuką, skaičiuodavau, kiek jau sutau-toja... Laukiau, kada prasidės tavo atostogos ir tu atvyksi čia, kad galėtum užimti mer-gaites paskaitomis ir auklėti jas."

Rusai susirūpinę laikrodžiais

Ilgą laiką žiauriai atsilikę laikrodžių pramonėje, sovietai dabar įsteigė daugiaus laikrodžių fabriką ir kas dvi minutes padaro daugiau kaip po 350 laikrodžių. Dabar sovietų planuotojai ieško būdų pagaminti laikrodžius, kurie būtų varomi saulės ir elektros šviesos, bet tai dar vis tikrai studijų ir ieškojimo sritis.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Nuolat augančio skaičiaus mūsų klientų patogumui, mes įmonė, veikianti pagal batarpinį sutartį su Inturistu nuo 1947 m., PĖRSIKĖLĖ Į ŽYMAI ERDSVENĖS PATALPĄ to patalpos pastato 19-me aukšte.

Čia Jūs rasite didžiausią pasirinkimą reikalingų siuntiniams sudaryti daiktų.

ĮVAIRIAUSIŲ PREKIŲ

Užsikiškite ir įsitikinkite vietoje. Reikalingas mūsų katalogas. Klientų automatinis naudojasi nemokama vieta garaže.

Phone: WA 2-9354 CENTRAL PARCEL SERVICE, INC. 220 S. State St. Chicago 4, Ill.

PASINAUDOKITE

"DRAUGO" SPAUSTUVĖS PATARNAVIMŲ

Dienraštis DRAUGAS spausdinamas moderniokoje spaustuvėje. Lietuvių tarpe nėra kitos moderniokės spaustuvės visoje Amerikoje.

DRAUGO spaustuvė spausdina gražiausias lietuviškas knygas, programas, pakvietimus vestuvėms ir kitiems reikalingiems gyvenimo įvykiams. Mažai yra tokių spaudos darbų, kurių dienraštis DRAUGO spaus-tuvė negalėtų atlikti.

DRAUGAS turi atlikti daug spaudos darbų, kad galėtų išlaikyti ir daryti pažangą. Kiekvienas spaudos darbas, duotas DRAUGO spaustuvei, yra parama dienraščiui.

Kviečiame visas organizacijas ir programų vadovus bei kitus lietuviškus draugus vadus pasinaudoti dienraščio DRAUGO spaustuvės patarnavimu. Atvykite bent pasiteirauti kainų ir sužinoti, kokius patarnavimus mūsų spaustuvė gali Jums suteikti.

Remkite DRAUGĄ, kuris palaiko lietuvių kultūrinį gyvenimą išvisioje, duodami spaudos darbus DRAUGO spaustuvei.

Visais spaudos darbų reikalais tairaukitės šiuo adresu:

DRAUGAS

4545 W. 63RD STREET

CHICAGO 29, ILL. — TEL. LU 5-9500

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šlapį ką apdrausti, reikalingi agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė, kurį keturteitė jokių nesusilauks.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKay, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas Central 6-5206

VAIKŲ AUKLĖJIMO KLAUSIMU

PROF. V. TUMENIENĖ, Chicago, Ill.

Vaikai yra tautos ateitis. Vais auklėjimas yra vienas iš svarbiausių tėvų ir visuomenės uždavinių. Lietuvoje vaikų auklėjimo klausimas nebuvo opus, kaip Amerikoje, kur vis auga vaikų ir jaunuolių psichiniai išsivystymai ir veda prie nusikaltimų, net kriminalinių veiksmų.

Reikia sutikti su faktu, kad ilgą laiką vaikų auklėjimo klausimas mūsų tarpe miegojo. II-ojo Pasaulinio karo padariniai, Lietuvos okupacija, tremtis pakirto daug jėgų, ypač nukentėjo nervų sistema. Pastangos įsikurti naujam krašte, kova už būvį, tapo svarbiausiais gyvenimo klausimais. Dauguma motinų, netik vyrų, išėjo į darbą ir paliko vaikus svetimų ar kaimynų globai, arba visai vienus.

Pamatę didelį pavojų mūsų augantiems vaikams, atbudo me, pradėjome kelti, nagrinėti vaikų auklėjimo problemas. Mažų vaikų auklėjimo klausimą pradėjo kelti Montessori mokslo pasekėjai, Tarptautinės Montessori Draugijos nariai, M. A. Varnai ir D. Petrutytė. Prieš porą metų atgal jau kilo klausimas organizuoti A. L. Montessori vaikų darželį, įvyko visai eilė posėdžių, diskusijų, kuriose dalyvavo įvairių specialybių žmonės ir tėvai, galop įsikūrė A. L. Montessori Draugija Chicagoje, bet įkurti darželį, susidarė daug sunkumų, dėl lėšų ir patalpų trūkumo, tas klausimas užsistėjo. Tuo tarpu, laikui bėgant, A. L. Montessori Draugija suskilo į 2 grupes. Tolimesnėje įvykių eigoje turime A. L. Montessori Draugiją su D. Petrutyte priešakyje ir A. L. Vaiko Ugdymo Draugiją, eenergingai veikiant dr. Adamavičiui su pirmininke p. Juškevičiene. Svarbu yra, kad tos abi draugijos turi vieną ir tą patį tikslą — vaiko auklėjimą: jos skiria vardais ir kiek veikimo programų metodais ar būdais tikslą pasiekti. Mano manymu, A. L. Montessori Draugijos su skaldymas į 2 draugijas ne tik nepakenkė siekti tikslo, o dar padėjo, nes su didele energija ir ištverme abi draugijos dirba dabar vaiko labui. Abi draugijos deda dideles pastangas paruošti tėvus jų svarbiu uždaviniui — auklėti vaikus. D. Petrutytė organizavo kursus tėvams A. M. Varnų name, skaitė 3 mėn., dviem grupėm po dvi valandas savaitėje paskaitas, kursas lankė pastoriai apie 50 klausytojų; pasikalbėjimus su kai kuriomis klausytojomis — motinomis, pastebėjus kokių noru, meile ir įdomumu jos klausė paskaitų ir kaip norėtų toliau studijuoti vaiko auklėjimo problemas; tą liudija ir kursų paskaitos atspausdintos ir platinamos tarp buv. klausytojų.

Dr. Adamavičius L. V. U. Draugijos vicepirmininkas, dario įdomius pranešimus-paskaitas S. Bartkus radijo bangomis kas antrą savaitę; organizuoja pranešimus svarbiomis temomis, rodo filmus, kviečia specialistus, psichologus, pediatrus; visuomenės nariai lanko paskaitas, kuriose vyksta kartą mėnesį Jaunimo Centre.

Dr. Adamavičius L. V. U. Draugijos vicepirmininkas, dario įdomius pranešimus-paskaitas S. Bartkus radijo bangomis kas antrą savaitę; organizuoja pranešimus svarbiomis temomis, rodo filmus, kviečia specialistus, psichologus, pediatrus; visuomenės nariai lanko paskaitas, kuriose vyksta kartą mėnesį Jaunimo Centre.

Dr. Adamavičius L. V. U. Draugijos vicepirmininkas, dario įdomius pranešimus-paskaitas S. Bartkus radijo bangomis kas antrą savaitę; organizuoja pranešimus svarbiomis temomis, rodo filmus, kviečia specialistus, psichologus, pediatrus; visuomenės nariai lanko paskaitas, kuriose vyksta kartą mėnesį Jaunimo Centre.

Dr. Adamavičius L. V. U. Draugijos vicepirmininkas, dario įdomius pranešimus-paskaitas S. Bartkus radijo bangomis kas antrą savaitę; organizuoja pranešimus svarbiomis temomis, rodo filmus, kviečia specialistus, psichologus, pediatrus; visuomenės nariai lanko paskaitas, kuriose vyksta kartą mėnesį Jaunimo Centre.

Tėvų perauklėjimas, jų paruošimas atlikti savo uždavinį yra geriausias ir svarbiausias kelias į vaiko auklėjimą. Jie priivalo tobulintis, išvystyti savyje valią ir norą, mokėti stebėti ir suprasti vaiko dvasią, suteikti jam geriausias sąlygas, kad vystytųsi normaliai. Geras tėvų pavyzdys augančiam vaikui, yra nemažiau svarbus. Jeigu tėvai supras, mylės savo užduotį, tai jis nebus jiems sunkus, varžantis jų nuosavą gyvenimą ir pasidarys aukštesnis už kitas prieš dermes, malonumus.

Kaip svarbus yra tėvų perauklėjimas, kad apsaugotų mažus vaikus nuo dvasios iškreipimų dėl auklėjimo klaidų, rodo Vaikų Gydytojų patarimas ir perspėjimas jau prieš 25 mt. Romoje, 1937 m. IV-me Tarptautiniame Vaikų Gydytojų Kongrese svarbiausia diskusijų tema buvo vaiko auklėjimas. Du pranešėjai kalbėjo, kad svarbiausias vaiko auklėjimo laikotarpis yra iki šešerių metų amžiaus, kuomet vystosi visos dvasios jėgos ir polinkiai, įvyksta dvasios iškreipimai, jų nuomona, dėl nepakankamo ar perdidelio autoriteto ir vadovavimo stokos, kurių pasekmė yra vaiku nerivinės ir psichinės ligos. Kongreso dalyviai pareiškė būtinumą perauklėti tėvus ir tam steigti jiems kursus. Dr. M. Montessori nedalyvavo šiame kongrese, jos sąjūdis buvo italų fašistų uždraustas 1936 m., taip pat ir nacių Vokietijoje.

Kelias, kurį parinko mūsų Vaiko Draugijos Chicagoje, yra visai priimtinas ir sveikintinas. Visuomenė to laukia ir džiaugiasi. Būtų pageidaujama, kad tėvams paskaitos būtų išplėstos iš Chicago į kitus švietimų didesnius centrus, pradėjus nors nuo 2-3 paskaitų svarbiausiomis temomis, kas paskatintų ir ten visuomenę organizuoti atitinkamas draugijas. Darželių steigimas ateis su laiku, nes tam reikia paruoštų vedėjų ir lėšų ne tik išlaikyti, bet pastatyti darželiams pastatus; tikiu, kad ir to sulauksime. Tuo tarpu, nelaukdama pastatų, A. L. Montessori Draugija organizavo M. A. Varnų namuose vaiko auklėjimo židinį, 8 vaikams, ji veda M. Varnienė ir D. Petrutytė; prima vaikus nuo 2½ m. iki 5 m. amžiaus. Labai malonų ir rimtą įspūdį daro Montessori židinėlis, vaikučių darbas, mokslas ir jų pažanga per gan dar trumpą laiką.

Vaiduoti motinos labai džiaugiasi A. L. Montessori židiniu ir vaiko auklėjimo kursais.

Gr. Botyrius. Ilustracija A. Barono knygos "Mėlyni karveliai"

Gudai ir žalgirio mūšis

Gudų Mokslo ir Meno Institute (Brooklyne) gen. Pr. Kušelis supažindino susirinkimą su Lenkijos apsaugos ministerijos išleistą "Wielka wojna z Zakonem Krzyżackim w latach 1409-1411", kuriame per daug išpūstas Jogailos vaidmuo mūšyje, o taip pat ir lenkų kariuomenės veiksmams. Matomai sovietų "generalinė linija" nepripažįsta D. L. Kunigaikštystės rytinės dalies gudų pulkų (pvz. Smolensko) dalyvavimo mūšyje. Bet iš kur tai išlindo rusai, kurių D. L. Kunigaikštystėje nebuvo. Platus istoriko gen. Pr. Kušelio straipsnis netrukus bus paskelbtas Muencheno gudų laikraštyje "Bačkausčyna".

L. B. T.

Leidžiami gudų poetų rinkiniai

Muencheno gudų leidykla "Bakausčyna" išleido Maksimo Bahdanovičiaus "Vianok" (Vainikas), kuriame surinkti visi žymesnieji anksti mirusio poeto kūriniai. Anksčiau šio poeto raštų rinkinys su atitinkamais "komentarais" buvo ir Minske išleistas. Be kito gudų poeto Alesio Haruno (tikra pavardė Prusunski) veikalai griežtai uždrausti Sov. Gudijoje. O šis poetas ilgus metus išgyveno Sibire carinės Rusijos vyriausybės ištremtas. Dabar Muenchene spausdinama jo poezija "Matėlyn dar".

A. R. A.

Didžioji dailės enciklopedija jau pasirodė

Neseniai "Drauge" tilpo žinia apie kapitalinį ir vienintelį šitokios apimties veikalą "Encyclopedia of World Art": 15 tomų, 5,600 psl., 14,000 spalvotų iliustracijų! Pirmasis jos tomas jau pasirodė pavasarį; šiuo metu prenumeratoriams išsiuntinėjamas antrasis tomas. Apie pirmąjį tomą šitaip atsiliepė "Saturday Review": "Encyclopedia of World Art" yra būtina nuosavybė kiekvieno asmeniškai ar iš profesijos besinteresuojančio menu. Tai yra veikalas, kuris studijuojamas, išieškomas ir suteikias nepaprasto džiaugsmo metų metais". Trečiasis tomas jau spausdinamas, ketvirtą spalvotosios klišės jau padarytos, pats tekstas baigiamas išversti ir suredaguoti. Enciklopedija verčiama iš italų kalbos. Kiekvienas tomas — \$32.00. Lietuvių tarpe, siekiant platina A'mus Art Gallery, 77 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y.

Galerija taipgi organizuoja talkos būdu padovanoti vieną šios enciklopedijos rinkinį Lietuvos Dailės Muzėjui ar svarbiausiai Meno Mokyklai. Tai būtų dovana jauniems lietuviams dailininkams. (alm)

Sandburg ir Kristaus gyvenimo filmas

Vienas iš pirmaujančių JAV poetų — Carl Sandburg, dabar jau turįs 82 m. amžiaus, drauge su prodeiseriu George Stevens praves sudarymą Kristaus gyvenimo filmo, sukamo pagal mirusio rašytojo Fulton Oursler knygą "The Greatest Story Ever Told". Tas veikalas savo laiku buvo tarp labiausiai perkamųjų. Filmas bus paruoštas su ypatingu atsidėjimu, kainuos \$15,000,000. Kaip žinome, Fulton Oursler yra konvertitas į katalikybę.

Aktorės sugrįžimas

Aktorė Helen Hayes jau 1928 m. buvo iškiliusi ir vadinamas žvaigždės, bet tais metais įvyko jos gyvenime griežtas posūkis: ji ištekojo už divorsuoto vyro, atsisakė katalikų Bažnyčios. Praėjo eilė metų. Mirė jos duklė, mirė ir vyras. Gausūs sukrėtimai supurtė ją, ir prieš trejetą metų ji atliko išpažintį, grįždama į katalikybę. Savo pergyvenimus nusakė žurnale "Sign".

Filosofų ir joga žemė

Paskutiniu metu apie Indiją išėjo keletas stambesnių veikalų. Pvz. "The Soul of India", parašyta Amaury de Riencourt, išleido Harper New York, o taipgi "India Wins Freedom". Paskutinis veikalas yra autobiografinis pasakojimas Maulanos Abul Kalam Azad, buvusio Indijos švietimo ministerio, mokslininko.

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS

Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilimams. Parūpina gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir puošti kapą jūsų artimųjų.

3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

DIDŽIAUSIA IR MODERNISKIAUSIA PAMINKLŲ DIRBTUVĖ CHICAGOJE

Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!

John Savickas
Monuments
11849 So. Kedzie
Avenue,
Chicago 43, Ill.

Jūs pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavų pavyzdžių.
Dėl susitarimo (appointment) galite pašaukti kiekvieną laiką.
Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718
Atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 val. vak.

TROOST-PACHANKIS MONUMENTS

6819-21 So. Western
All Phones GR 6-3745

John W. Pachankis Patch,
Vice-President
C. Vitkauskas-Vitkus,
District Manager
GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS

Atdara kasdien ir sekm.
nuo 9 v. ryto iki 5 p.p.

Britų Tomlinsonas

Tarp pirmaujančių dabarties britų poetų minimas Charles Tomlinson, kurio knyga "Seeing is Believing" prieš porą metų išleista JAV, o šią vasarą išspausdinta ir Anglijoje.

Menu rūmai

Dallas Universitetas, esąs Texas valstybėje, stato naujus meno rūmus ir įves ketverių

metų tapybos, skulptūros, komercinio meno ir meno pedagogikos kursą. Universitetas yra privatus, katalikų.

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Guzauskų gėlių ir vestuvių, krikštynų, laidotuvių ir kitų paguodimų.
2443 WEST 63rd STREET
Telef. R 8-0833 ir PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Tel. — Cedarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMIS VERTA
REpublė 7-3600 REpublė 7-3601

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, Townhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Ambalansų patarnavimas dieną ir naktį
Mes turime koplyčias visose Chicago ir Roselando dayse ir Reikale: šaukite mus, tuojau patarnausime.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. LAFayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

718 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET Tel. REpublė 7-1213

VANCE FUNERAL HOME

1424 S. 50th AVE. OLYmpic 2-3245 ir Townhall 3-0687

1909

1960

Taupyk Stipriausioje CHICAGOS TAUPYMO BENDROVĖJE

Turtas — \$75,000,000.00

Atsargos Fondos \$6,500,000.00

Justin Mackiewicz, Chairman of the Board

Justin Mackiewicz Jr., President

FREE PARKING

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šėst, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visi neatidaro.

DUKŠTAS IR NEW BAKERY

Sujungtos Kepyklos

1800 West 46th St., Chicago 9, Ill.

Tel. LAFayette 3-1510

Kepa 4-ų rūšių juoda ruginę duoną ("PLYTĄ" rupių rūgių), baltą su razinomis, tortus ir įvairius saldžius pyragaičius. Primate užsakymus tortams ir kitiems kepinams ruošiamoms puotoms ir iškilimams. Atdara kiekvieną dieną nuo 8 v. r. iki 8 v. v.

Savininkai: V. DUKŠTAS ir K. MATUTIS

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr S. ALIUNAS

PABALNOK, BROLI, ŽIRGELI

Jeigu tu esi nors truputį lietuvis, tai neturi nukrypti nuo žinomos dainelės prasmės apie žirgelio balnojimą ir karužį joimą. Jeigu jau sunku žirgelį berasti tokį, kuris žvengia, tai gali surasti tokį arkliauką, ant kurio jodamas gali ne vieną sukulti, kaip ten kokiose žalgirio kautyne. Taigi, baltok žirgelį ir juk karužį, piktų priešų kirsi.

Priešų, reikia pripažinti, nelabai daug besiranda mūsų tarpe. Juk visai nebeįdomu kovoti prieš kokį ten Altą ar šiaip veiksnį, jie jau ir taip vienodai gražiai veikia. Lygiai apvaliai, negadindami nei bolševikui, nei saviem nervų. Pavyzdžiui, ne taip kaip ten kokia visų jojama Bendruomenė, kuri sugalvoja parodas ruošti ir dar kokius ten anti-bolševikinius leidinius parodoj dalyti. Iš viso, ir ji jau nuėjo blogais keliais. Juk rašyti, kad bolševikas kiaušė — nebėra kultūrinis, o politinis darbas, o ta Bendruomenė juk žadėjo nesiveržti į politiką. Na, bet kai jau ji parodėlę Chicagos Prekybos

Kartais žmonės taip įsitraukia į meškeriojimą, kad nebelaiko kokiom kitom pareigom ar net laikraščio perskaitymui.

(Korespondencijos iš Bostono ištrauka).

ir Pramonės parodoj surengė, tuoj lietuviai ir surado kumelėlę, ant kurios užsėdė valiai joti ir rengėjus kapoti.

Sako politikos trūksta, kad ten negali kaip reikia pakovoti iš esmės, o ten kokiais paveikslais Lietuvą vaduoti. Reikia pavzdžiui ne kokius ten audinius ar puikius vitražus išstatinėti, bet visų veiksmų parašytų rezoliucijų knygas ir visus kelionius bilietus, kurie aiškiai, bylotų, kiek dėl tos Lietuvės buvo nukeliauta. Taigi, duot Bendruomenei per galvą, kad ji politikos nepripažįsta, o jei bando politikuoti, tai vėl duot per galvą. Reikia lupti, jauna tebėra ir tegu žino, kad jos darbas ne kokias ten parodas ruošti, bet rezoliucijas rašinėti arba bent jau keliauti. Iš jojo prieš parodą lietuvių kulių ir kariuomenai. Kagi, tarp jų visų eksponatų buvo apščiail vietos generalų medaliams išskabinėti. O, tai jau suprantama. Pen tinas kokius išskabinai, šie blizga, kad ne porą, bet šimtinę pažymėjimų būtų paviljonui užkariavę.

Be to yra ir daugiau progų pakariauti ir žirgelį baltoti. Štai, istorikas dr. Ivinskis kažkur kokį dienoraštį rašė. Na, jeigu jis patinka "Tiesai", tai kodėl mums jo neminėti. Ir valiai joti ant to die norastinio arkliauko. Apie bolševikus Ivinskis prirašė kelis kart daugiau, tačiau tai įdomu. Kas tas bolševikas, tegu jis sava noriškai pakrato kojas. Vot, koks nors piktelis, tai jau geresnė proga pasispardant į karužį joti.

Yra ir kitokių pakariavimų. Va, sau išjojo bernužėliai pakariauti ant bendradarbiavimo su bolševikais arkliauko. Lupasi, kad net skudurai eina ir postai krinta, ir kam tas vargas. Štai, atvyko sovietinių rašytojų bosas E. Micelaitis, jis pasižymė-

Kurštame tvankiam rugpiūtį, šilom vandenim įgrūti.

jės kaip poetas, maždaug kaip toks poetas čekagiškis Senas Vincas, kad prieš 50 m. rašė. Taigi, vieton to karužėlio galėtų Micelaitiui įduoti vieną kitą desetką knygų į Lietuvą nuvežti. Tada būtų draugystė ir nebereiktų ant to kuino joti į nesamą frontą.

Yra ir skaudžių nukentėjimų tuose tautiniuose pasikariavimuose. Ir nuostabaus pasisekimo žygių. Štai viena solistė išjojo ant solo partijos arkliauko ir po to Vyrų choras sakosi nebe-statsysias operų. Moterėlė kaip pūstė nupūtė keliasdešimt jaunų vyrų milžinų. Tiesiog net verksmas ima, tiesiog nors dainuok "Upėj plaukioja lavonai".

Naujienose viršila Al. Semeta lupa pulk. Žilį, sakydamas, kad šis griebia už gerklės. Reikalas eina apie senus karus, bet dabar pakariauti su kokuo Lietuvos priešui tai jau nelabai gundo-si.

Žalgirio kautyne minint, baltok, broli lietuvi, žirgelį ir juk karužį, juk koks gi tu būsi tautietis, jeigu nekariausi. Apie tai net ir mūsų poetas dainuoja: "Kaunas vyrai, kaip vampyrai, užburti sapnų pilies. Nei tai žirniai, nei pipirai. Tau tik juokas iš šalies. Bet jei kulkos jų šiaudinės ir tave bent kiek palies, trauksi kuolą iš statinės, kirsi kirtį iš šalies."

P. M.

Asilų kaimenė

Gyveno du liūtai, Stalinas ir Hitleris. Abu pakratė kojas ir susitiko Belzebubo pasauly.

— Aš turėjau ir drąsių vyrų, — tarė Hitleris, — jie prieš mane kelis kart pasikėsinė.

— O aš turėjau tik asilus. Visi mano sekėjai asilai, o kai numiriau, asilas Chruščevas įspyrė į šoną, — atsakė Stalinas.

Nors Kennedy Nixoną ir pavadino ubagu (poor), bet šis vistic šypsosi, nes vieni vartoja protą, o kiti banknotą.

Miestelio restorane

— Kokio steiko norite, už du dolerius ar už du ir puse? — klausia pardavėjas svečią, mažo miestelio restorane.

— O koks skirtumas? — Jokio. Už du su puse dolerio mes duodam ne tokį aštrų peilį, tai steikas būna skal-senis, — paaiškino pardavėjas.

Adomas Vyčius

Garsėjame

Štai, vienas nori išgarsėti, Kad jį visi pažintų čia. J klubą eina pasidėti Ir kalbas drožia ten nakčiai.

Ir kitas nori išgarsėti — Ir spaudoje visur mirgėti. Jis į visas valdybas eity: Ar tai Bendruomenės, ar Alto.

Ir taip plačiai po visą kraštą Matom besigarsinant trečią, Ir rašo laikraščiui jis raštą, Apie save ir savo pačią.

Konkretūs nuostoliai

Du pensininkai kalbasi, žiūrėdami į autobusą vaikams vežti į mokyklą.

— Žiūrėk, — sako vienas, — štai kodėl nesibalansuoja vyriausybės biudžetas, kadangi tokias brangias priemones vartojame vaikams į mokyklą pora mylių nuvežti, gi aš kai buvau mažas eidavau penkias mylias pėsčias.

— Teisingai, o paskui sutingusiems vaikams prasijudinti, stato sporto sales šimtų tūkstančių vertės.

Nei kelias, nei laikas nesvarbu

Karštą vasaros dieną vyras su žmona eina paupiu ir tariasi, kad neboga būtų pasimaudyti. Žmonai tada kilo mintis patikrinti vyro meilę, ir ji paklausė:

— Ką tu darytum, jei aš maudydamasi imčiau skęsti? — Bėgiau ir kaimą šauktis pagalbos.

— Ką tu, juk ir kaimą dvi mylios.

— Dėl tavęs, mieloji, bėgiau ir dešimt mylių.

Žmogui gyvenime visada sekasi, net ir lyja dažniausia savaitgaliais.

Turi gerų pasiūly

— Mūsų tarnaitė yra nepunktuali, piktą ir tinginę, — sako žmona. Ar ką nors daro ji gerai?

— Taip, atsako vyras, ji daug valgo ir gerai miega.

Yra apsaugotas

Žmogus namuose klausosi per radiją transliavimo iš šalies. Staiga jis pradeda juoktis.

— Kas gi tau? — klausia žmona.

— Tik dabar paskelbė rinkliavą, o aš esu namuose nuo to apsaugotas, — paaiškina vyras.

Pagudimas

— Pone, vėl atėjo tas žmogus su sąskaita.

— Pasakyk jam, kad aš išėjau į turtingo žmogaus laidotuves, kur gausiu palikimą. Tas su sąskaitom jau tiek kartų manęs nerado, kad jam reikia parakyti kas nors paguodžiančio.

Povestuvinėj kelionėj

— Kadangi tu mano žmona, todėl aš noriu tau pasakyti atvirai keletą tavo trūkumų, kuriuos keliaujant jau esu pastebėjęs, — sako vyras.

— Gall minėti, nes pati žinau, kad tie smulkūs trūkumai neleido man susirasti gerresnio vyro, — paaiškino jaunoji žmona.

Maži žodžiai — didelės mintys

Garsus žurnalistas Pr. Alšėnas parašė knygą "Maži žodžiai". Krygos viršelis gražus, įvadas dar gražesnis, tačiau gražiausios tai Pranio mintys. Kadangi skaitytojai ne visi galės šią knygą įsigyti, tai mes pacituojame bendram išsilavinimui vienuolikos straipsnių tik pirmus sakinius. Štai, tos mažų žodžių, didelės mintys.

"Dievas sutverdamas pasaulį sutvėrė ir žmones.

Nūdien pasaulis jau spėjo pergyventi daugybę aštrių sukrėtimų.

"Lietuva tėvynė mūsų" — tai mūsų Tautos Himno pirmieji žodžiai.

Kasmet švenčiame Velykų šventę.

Keliant apie žmones, aplamai, jų visų vertė labai didelė.

Jonis Aluona

VARDAN KULTŪROS

Zvalgaus aplinkui iš gatvės kampo, — Joje, broli, vyksta keisti dalykai. Matau — už nosies bičiulį tampo Ne anūkėliai, o bolševikai.

Girdžiu kai šaukia: vardan kultūros Užteks ir barzdą Paleckui spiauti, — O — Jonynui eiles sukūrus Apie kolchozo vištas ir jautį!

Stebiu kai vyrai kardus galanda, Sena svajonė — išeit į mišį, Basliu tautiečiui užvot per sprandą, Po to skaityti ramiai... Baltuši.

Išeina vyrai surengt parodų: Vieni tėvynės savos garsinti, Kiti jai špygą piktai parodo Ir skuba lašvės daigus suminti.

Nedrąsūs žingsniai iš gatvės grįžta Sumizarėje ir subimbėje. "Vilnius" pastogėj užkasus ryžtą Sunku, bičiuli, bus pūst prieš vėją!

SPAUDOS APŽIORINĖJIMAS

— E. Š. "Vienybėje" rašo: "Nežiūrint, kad oras buvo karštas, šio klausimo diskutavimas užtruko dvi su puse valandos. Dalyvių skaičiumi ši popietė nebuvo gausi, nes, kaip diskusijų vedėjas pareiškė, "Draugo" dienraštis neįdėjo pranešimo."

Atliū E. S. ir "Vienybėje" už komplementą, patvirtiną, ką mes seniai sakėm, kad ko "Draugas" nemini, iš to nieko neišeis.

— "Dumtraukyje", Australijos lietuvių balandžiarastyje, yra visai neapčiuosius A. Gustaičio posmų:

Apkabinęs Cadillac'ą, Giedų dievui prabangos, O širdy vis bangos plaka, Ožia jūra Palangos.

Apkabinęs liekną palmę, Aš svyruoju su medžiu Ir pro tylią lapų psalmę Ir pro šlamėsį girdžių —

Kaip užsveikina artoją Vyturėlis danguje, Kaip gegutė, sukvatoja, Kuždas kmynas su skuja, Kaip ten vėjai susižino, Snėra vandenys Merkiu, — Ir nuo vieno lašo džino Su ta palme aš verkiu.

Nėra priežasties

— Karolis pavadino mane kvailė, — skundžiasi asarodama mergaitė draugei.

— Dėl to nesijaudink. Jis niekad neturi savos nuomonės. Jis tik kartuoja, ką visi kiti sako.

Adlai Stevensoną Chruščevas, pagalbėdamas rinkiminę propagandą, taip paspyrė, kad šis pro visas nominacijas pralėkė, kaip žaibas, niekur neužklūdamas.

Natūrali mirtis

Perų valstybėje misionierius kun. Verhoeven siunčia vieną parapietį į ligoninę, tačiau šis atsako:

— Ne, aš nenoriu jokių daktarų. Aš einu namo ir mirsiu natūralia mirtimi.

Sąžiningumas

— Štai, aš su ta mergina dirbu toj pačioj vietoj jau 10 metų ir ji vis tebėra tik 25 m. amžiaus, jeigu ji būtų sąžininga, tai dabar turėtų jau bent 27 metus, — sako viena tarnautoja kitai.

Kankins ilgesys

— Žinai, mano žmona pasakė, kad jei aš nenustosiu lošti kortomis, tai ji pames mane.

— Tikrai nekoks pasirinkimas.

— Žinoma, nes aš labai žmogus ilgesiuos.

Vagis vagiui pavydus

1956 metais Bulganinas su Chruščevu lankėsi Anglijoje. Jų atsilankymo proga Londono miesto lordas suruošė šaunų priėmimą. Sėdint visiems už stalų, Chruščevas mato, kaip Bulganinas slapiai ima nuo stalo auksinius šaukštus, šakutes, peilius ir kišasi į kišenę.

— Na, tu niekše, — galvoja sau Nikita, — tas tau lengvai nepraeis, tu neparsiveisi šių daiktų namo, — ir atsistojęs paprašo žodžio:

— Ar jūs sutinkate, kad aš jums parodyčiau mažą šposą?

Chruščevas pasiraito švarko rankoves, ima nuo stalo auksinius šaukštus, šakutes, peilius ir dedasi sau į kišenę ir taria:

— Visi gerai matėte, kur aš tuos daiktus padėjau, o ar norite žinoti, kur tie daiktai randasi?

Visi svečiai laukia, kas čia toliau bus, o Chruščevas pamosikavęs rankomis pradeda traukti iš Buganino kišenės auksinius daiktus ir dėti atgal ant stalo!

— Tu mane atsiminsi! Taip apie tave parašysiu laikraščiuose, kad nė savo tikro veido neatpažinsi!

"Dirva"

Repeticijos Ateitininkų kongreso baliui, kuris įvyks kongreso metu Chicagoj.

Linksmos realybės

Kapitalistinėj santvarkoj visi siekia pinigų, nes jie atneša valdžią, gi komunistinėj — visi siekia valdžios, nes ji atneša pinigų.

Konservatorius tai yra toks žmogus, kuris pagal savo įsitikinimą, jeigu yra dvi mergaitės — viena kvaila, o kita graži — turi vesti kvailą, nes grožis praeina, o kvailystė lieka.

Mergina saulėje yra tūkstantį kartų įdomesnė negu vyras mėnulyje.

Pramogos yra kaip draudimas, juo esi senesnis, juo daugiau kainuoja.

Seniau keleiviai keliaudavo apie Hollywoodą, norėdami pamatyti žvaigždes, dabar keliauja per smogą, ieškodami Hollywoodo.

Politinė kampanija yra menas klausyti tautos pulso atvira burna.

Skola yra kaip dantų pasta: lengva palmti ir sunku sukisti atgal.

Redaktoriai dažnai sako mes, kad asmuo, kurio straipsniai jiems nepatinka, manytų jog redaktorių tiek daug, kad jis vienas nepajėgs jų sutvarkyti.

Tas žmogus, kuris sako, kad nereikia rūpintis smulkmenom, matyt niekada nemiegojo kambary, kur yra pora uodų.

SPYGLININKAI GUODŽIASI

Natūraliausias iš Sudburio, Kanada atsiuntė operetę "Kad turėčiau", kurios kai kurie posmai skamba taip:

"Kad turėčiau Pontiacą ir meškerę žuvaut, po sėdyne bonkų prikiščiau išvykčiau išgert."

Kad turėčiau stiprią valią įkausus Fordo nevaldyt, nereikėtų mieste tvorų malt ir pabaudų mokėt."

Kalbos apsaugdino

Baltimorėje, Bryn Mawr mokykloje, buvo tokia ilga mokslo užbaigimo programa, kad Gordon F. Scheckells bežiovaudamas išnarino žiauną ir skubiai turėjo būti nugabentas į ligoninę.

Kennedy, siekdamas nominacijos nuo sausio mėnesio teprapado pas kirpėj tik savo garbaną, gi jo tėvas milijonus dolerių.

Atsikeršins

— Tėte, duosi man pinigų į kiną? — klausia berniukas.

— Sakiau, kad negausi ir daugiau neklausk, — atsakė piktai tėvas.

— Na, tai gerai, tai aš moky-siuosi smuiku griežti, — atsakė berniukas.

Kompromisas

Viena mergina pasakė savo vaikui, kad ji netekėsianti ligi tol, kol jis nesuistaupys 1000 dol. Po poros mėnesių mergina sutinka vyruką ir klausia, kiek jis sutaupe.

— Tik 35 dol. — atsakė vaikinas.

— O tai aš manau, kad jau nebedaug trūksta, galiu tekėti, — atsakė ji.

Perkūnas ir poezija

Chicagoj pasirodė eilių rinkinys "Perkūno eilės". Nors jis ir Perkūnas, bet trenkia nelabai. Va, keletas posmelių apie poetą ir žemę:

O žemelė, tu plati Mato tai poetas, Dainoje jo tu graži Lyg dangus žvaigždėtas. Mūsų žemė apvali, Tarsi obuoliukas, Nors to jauti negali, Bėga, rieda, sukas. O poetas jaučia tai, Jojo akys žvilgsi, Kai vandens tie ežerai Pakraštyje spingsi.

Gi kitoj vietoj autorius rašo apie tai, kad žemė ašarų pakalnė:

Ar čia reikia daug galvoti, Ar tikrai cibulis vienas Verčia žmones ašaroti? Juk pravirkdo mus ir krienas.

Gaila, Spygliai apsiašarojo ne tik nuo to cibulio ar krienio, bet ir nuo tos poezijos.

Kai diskusijos pakyla, Abu partneriai suayla.